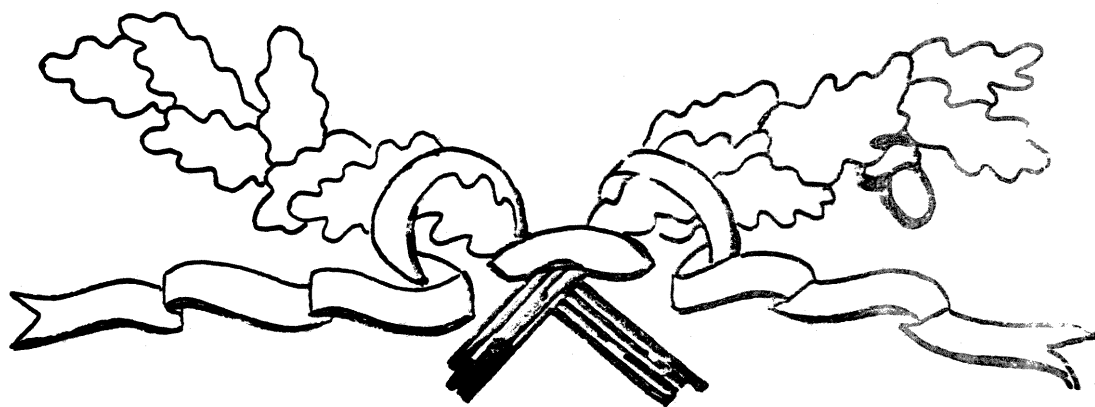
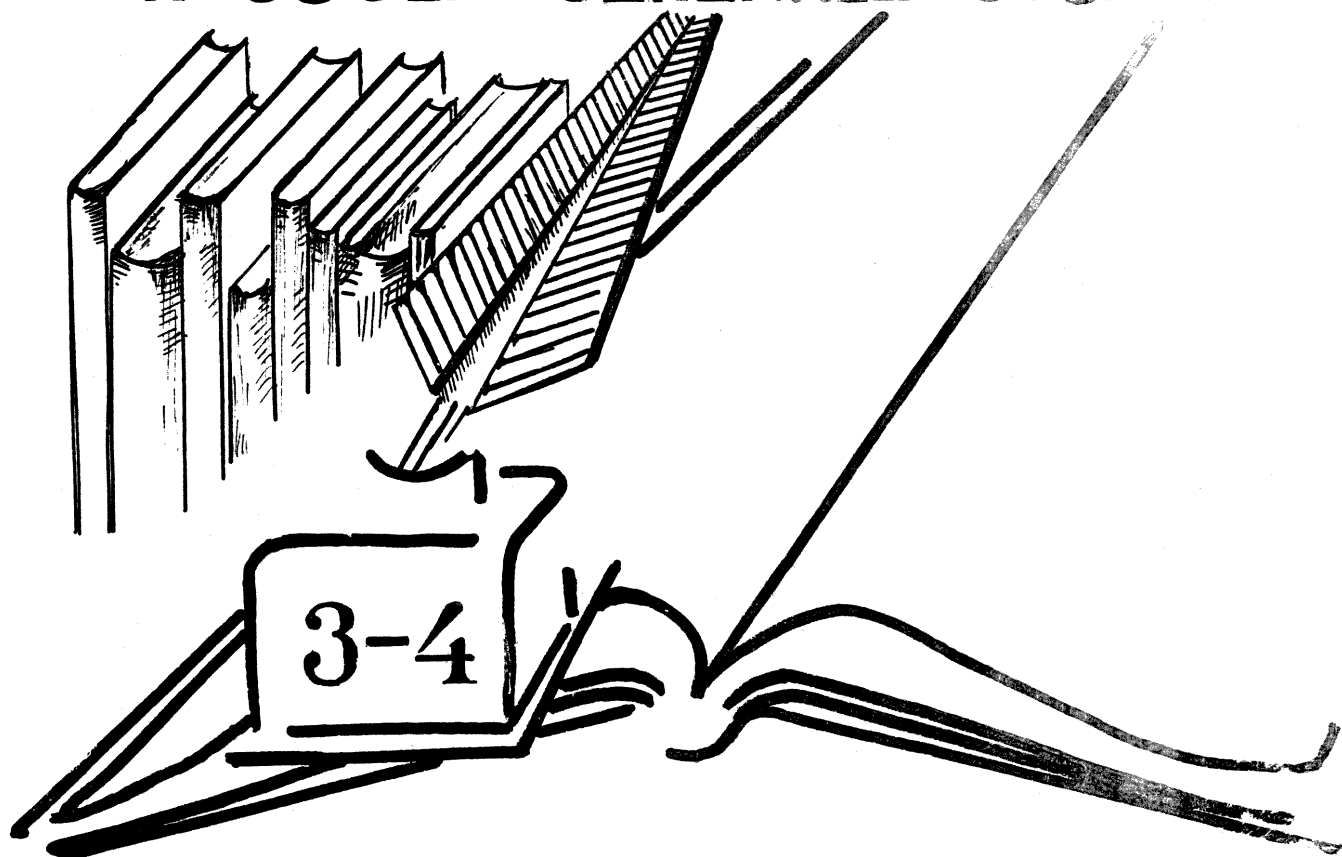

Finere ramuri

REVISTA DE CULTURA

A SCOLII GENERALE STOINA

Tinere ramuri

REVISTĂ DE CULTURĂ A ȘCOLII GENERALE
ȘTOINA - GORJ

Sumar

		<u>Pag.</u>
1. Hobeau Dumitru - înv. pens.	Scoala Stoina - istoric	1
2. Abagiu Dumitru - elev	Chipul patriei	7
3. Răscol Ion - elev	Tara mea	8
4. Pandia Stefan - elev	Bobul de rouă	9
5. Tinca Marcela - elevă	Sfârșitul toamnei	10
6. Stan Ion - elev	La săniuș	11
7. Tinca Rodica - elevă	Toamna	11
8. Ciliban Elena - elevă	Octombrie	12
9. Tinca Rodica - elevă	Ninge	12
10. Manda Elena - elevă	Gânduri pentru viitor	13
11. Manda Constantin - elev	Patria mea	13
12. Ivănescu Virgil - profesor	Legămînt	13
13. Andreescu Ioana - scriitoare	Peștii din cer	14
14. Gorun Nicolae - medic	O, cîntările...	18
15. Gorun Nicolae - medic	Certitudine	19
16. Ilina Nicolae - student	Mai tare decît "dintele vremii"	20
17. Manda Elena - elevă	Povestea bujorului	22
18. Folclor	Cîntecul păcurarului	24
19. Folclor	Cîntecul recrutului	26
20. Hobeau Dumitru - înv. pens.	C.S.Nicolăescu-Plopșor	27
21. Amărăscu Constantin	Si pe vremuri la Stoina erau amatori de teatru	34
22. Hobeau Constantin - prof.	Mai multe piei de miei decît de oi bătrîne	36
23. Chiosa Mihai - elev	Cauza plutirii în aer a norilor și a prafului	34
24. Ionescu Petre - prof.	Sofisme în matematică	42
25. Popa G. Dumitru - elev	Cîmpul Mare	45
26. Andreescu Eugenia - elevă	La Curtea de Argeș	47
27. Stan Ion - elev	Pe Argeș în sus...	49
28. Chiosa Mihai - elev	Trecătoarea Bran	50
29. Hobeau Gheorghe - elev	Biserica Neagră din Brașov	51
30. Drăghici Ion - elev	Sus pe Tîmpa	53
31. Manda Elena - elevă	La Sibiu	54

COLECTIVUL DE REDACTIE :

Redactor-şef : prof. Hobeau Constantin ; Secretar de redacţie :
prof. Ivănescu Virgil ; redactor : Chiosa Constantin ; redactor :
prof. Ionescu Petre ; redactor : elev Stan Ion ; redactor : ele-
vă Andreescu Eugenia ; redactor : elev Tomescu Valentin.

Din trecutul nostru

S C O A L A S T O I N A

- Istoric -

(Urmare din numărul al doilea)

În 1903, terminându-se localul propriu de școală cu două săli de clasă, alături de primărie și cum efectivul se mărise mult, a mai venit un ajutor la dăscălie, învățătoarea (suplinitoare) Maria Tuligă. Totuși era departe de satisfacerea nevoii că, dacă băieții veneau cam trei sferturi, fete de-abia patru au început să urmeze din atîta comună cît este Stoina, înșirată pe 9 Km. Copiii aveau desigur manualele și caietele, iar material didactic a mai sosit : tablourile istorice, hărțile, corpuri geometrice. Era și un metru cu care adesea pălea la palmă dascălul în lipsă de nua. Bibliotecă nu era, încît nu găseai mai nimic de citit în afară de manuale ; rar vreo carte rătăcită, cine știe cum.

De notat că întîrziind adesea dascălul, noi ne jucam de-a diavolul și dumnezeu : două tabere opuse trăgeau de un par pînă stricam hainele de pe noi. Aveam timp unii, de ne duceam pe la primărie, unde notarul Matei Ionescu ne da să scriem formulare-proceduri pentru citații judecătorești, iar cînd auzeam "vine" o zbugheam la școală. Dar ce mai scris frumos dobîndisem prin dusul la primărie ! Gorun Ion, colegul meu de clasă, a deprins așa de mult acolo, încît mai tîrziu s-a pregătit și a ajuns el notarul comunei.

Învățămîntul pînă la războiul din 1916 avea cinci clase (rural), pe cînd la oraș erau patru ani (urban). La oraș predau institutori, cu studii mai mari și pregătiți anume într-un institut, toate acestea desființate apoi după război. Cele cinci clase la țară se făceau în trei divizii, pentru că era un învățător la atîtea clase și nu puteau preda cinci feluri de învățămînt. Era divizia I - clasa I ; divizia a II-a - clasa a II-a și a III-a și divizia a III-a - clasa a IV-a și a V-a. Așa dar, clasa a doua și a treia aveau un fel de cărți și tot așa clasa a patra și a cincea. În clasa a II-a și a IV-a nu erau repetenți, se înțelege. Dar fiindcă astfel se grămădea materie multă la diviziile a II-a și a III-a, se intervenea cu sistemul anilor, anul I și anul al II-lea, făcîndu-se o mică diferență de la an la an ; ce lipsea într-un an se trecea în anul următor, cînd se scădeau altele de anul trecut ;

astfel se cuprindea în două divizii materia de azi din trei clase : a doua, a treia și a patra. Natural că la finele anului școlar era examenul de absolvire la clasa a V-a și știu cum la Stoina veneau și Căprenii și Slăvuța și asista un revizor școlar. La serbarea de fine de an, la Sînpetru primeau coroane, cărți, pentru stimulare.

La școlile secundare nu pleca mai nimeni. Andreiescu Constantin, băiatul perceptorului, urmasa școala normală și ajunsese învățător la Căpreni ; cîțiva pe la o școală elementară de agricultură la Sopot sau cei mai mulți o întindeau la București la precupeție, cu cobilița cu coșuri grele la spinare.

De abia în 1909 o pornire spre școli secundare : Hobeanu Dumitru și Stanciu Ion la Normala din Craiova. Anii următori, Crăciunescu Constantin, Trincă Constantin tot acolo și apoi mulți și mai mult la normală, cum Ionescu Gheorghe, Ivănescu G. Ion, Tomescu Maria.

Construindu-se un nou local de școală la Păișani, a luat ființă în 1915 un post cu învățătoarea Eugenia Mihăiescu, doar că distanța pînă la Stoina era prea mare.

A venit, în sfîrșit, războiul și boierii care tot frînau ridicarea poporului, pierzînd terenul de sub picioare, au înțeles să lase și ei liber progresul învățămîntului înființîndu-se după război, în 1919 patru posturi de învățător la școala Stoina, două la Păișani. În 1925, s-a construit un nou local de școală la Stoina cu două săli de clasă. La Ciorari, un post înființat în 1920 - 1921 cu D. Ivănescu, a fost întrerupt pînă s-a construit local de școală cu două săli de clasă, luînd ființă și aici două posturi în 1929. În 1930, s-au construit la Păișani 3 săli de clasă.

După războiul din 1916, învățămîntul s-a stabilit peste tot cu 4 clase primare, fără divizii, deci cum era pînă aici cel urban. S-a pus apoi chestiunea învățămîntului complementar, 4 clase fiind ceva, prea redus, mai ales că prin întregirea neamului, obligațiile culturale se impuneau din plin, iar pentru cei rămași fără școală dinainte de război și mai fiind în vîrstă de școlarizare, s-au înființat cursuri de adulți. Cursurile complementare erau mai mult o recunoaștere a unei necesități, aceea de a avea cursul gimnazial la țară era de trei ani. Materia se apropia puțin de un curs adevărat superior și chiar să aibă clasa a VII-a

spre a fi calificat în serviciul său ca unul cu cursuri secundare. Dar, mai ales, lipsa de fonduri pentru local, material didactic și personal didactic, făcea ca scopul să nu fie atins, din cauza unei conduceri, care era departe de a depune un zel neprecupețit pentru aceasta. Unde mai pui că înaintea ultimului război se ajunsese să avem mii de normaliști ce nu puteau lua posturi, erau deci șomeri. La aceste cursuri complementare de trei ani, nu se predau limbi străine, nici n-ar fi avut cine, ci era un studiu înaintat de clasele primare, nu se făcea la matematică decât aritmetică și elemente de geometrie plană și în spațiu. Cursurile complementare (V - VII) se făceau numai iarna, pe când vara veneau copiii la școală numai de două ori pe săptămână.

Intre cele două războaie au fost învățători la Stoina : Ion Petrescu, Dumitru Hobeau, Dumitru Marian, Maria Marian, Eufrosina Ionescu și câte puțin timp Gh. Ionescu și Ion Ivănescu. La Păișani, au fost : Ion Stanciu, Eugenia Mihăiescu, Gh. Ionescu, iar la Ciorari Ion Gh. Ivănescu, Angela Ivănescu, apoi Maria Ivănescu, conducându-se după principiile pedagogice ale valorosului profesor de pedagogie Stefan Velovan de la Craiova. Nu se mai spunea "luați pînă aici" sau "lecția cutare", ci era o predare în regulă : după ascultarea lecției trecute se făcea o pregătire a lecției noi, prevăzîndu-se explicarea neologismelor. Venea apoi predarea lecției, analizare, întrebări și răspunsuri, ca apoi să se treacă la o sinteză, încadrarea lecției între altele și în fine aplicarea cunoștințelor, adică folosirea celor învățate în exemple în viața practică, poate și lucrări acasă.

În timpul ultimului război, au mai venit la Stoina și Păișani învățători bucovineni refugiați : Chiș, Onciu, Dranca, toți cu soțiile.

Cum fuge timpul acesta ! Citeam cînd eram în clasele primare, cu vitele pe deal, din culegerile lui Alecsandri, cu luptele boierilor Buzești și Căplești, Calomfirești : "Două săbii într-o teacă, doi domni în țară săracă" (întîmplător o găsisem la cineva) și mă văd legat de locul unde citeam. De asemenea, eram la vie pe deal, la pivniță, unde citeam de Nicolae Iorga "Cartea lui Stefan cel Mare" primită premiu la Sînpetru și mă bucuram de izbînzile eroului, iar la Valea Albă, unde Iorga cita numele boierilor căzuți în luptă, parcă se însîngera văzduhul. Tot așa cu

Mihai Viteazul. Altă dată, cum prinsesem - deși nepotrivit - o carte "Faust" a lui Göethe, citeam pe o costișă cu măturici, parcă îmi tot închipui vrăjitoriile lui Faust, călărind pe mături pe coastă la deal.

Toate acestea mă fac să mă gândesc la decorul ce necesită la lecții. Să depărtăm copilul de monotonie. Ceva nou adus în clasă, ceva de circumstanță. Încă povestirile sistem Nisipeanu transpun copilul în atmosfera necesară lecției.

Marea ambiție a unui elev să fie aceea de a munci cu plăcere pentru căpătarea de cunoștințe, pentru îmbogățirea sufletească. El trebuie să-și pună în gând să muncească singur acasă, să gândească asupra celor învățate la lecție și ori de câte ori are o nelămurire să caute să întrebe imediat și cum e vorba "cine întreabă nu greșește", cine întreabă se luminează, își corectează greșelile și tot materialul de cunoștințe frământat de el îi formează averea lui sufletească. După cum intervine digestia după masă, așa, după școală, să intervină meditația la elev și atunci formarea lui va fi temeinică.

Cei mai mulți copii, poate nu-și dau seama de prilejul fericit pe care-l au de a face studii ca să ajungă departe. Te vezi trecând din clasele primare în cursul superior, de aici în liceu, la facultate, la un serviciu. Să comparăm situația de azi cu aceea din trecut, descrisă în paginile anterioare. După clasele primare, cele cinci clase, cu neajunsurile de atunci... te uitai în cer și în pământ, vorba ceea. Cei mai mulți luau drumul Bucureștiului la precupeție, la mizerie, că și acolo, angaja băieți, adică pe acești copii care umblau cu cobilița vânzând marfă, zarzavaturi, în toate părțile orașului ; iar seara, trebuiau să dea socoteală, care adesea se încheia cu pagubă și chelfăneală pentru bieții copii. Si numai după această ucenicie, după câțiva ani, puteau ajunge și ei să lucreze pe proprie socoteală. Dar puțini ajungeau la un rezultat bun. Era vorba de multă abilitate și reținere de la cheltuieli. Alții erau vânzători de ziare ; era și aceasta o afacere. În fine "oltenii" erau niște elemente vivante dar oameni ai suferinței la București. Aici nu se gădea un părinte să-și dea copilul la studii, dar bătaie îi da zilnic. Era unul care venind beat acasă mai totdeauna, copiii de frica lui săreau gardurile și fugeau în câmp sau la vecini.

Unul își duse copilul la o școală de agricultură, dar directorul văzînd copilul firav, fiindcă de, era trăit rău și tratat adesea cu bătaie, l-a respins, nu putea să muncească acolo, cum era la școli elementare de agricultură. La înapoiere, umblînd pe jos aproape 50 km copilul a stătut obosit, nu mai putea merge. Dar un ciomag al tatălui peste șale l-a silit să meargă iar. Nu mașină, nu căruță, nu nimic.

Deci prețuiți din plin atenția ce se dă astăzi copiilor și tratamentul uman, în contrast cu ce era altădată. Învățatură, hrană, mașini la dispoziție. Cu un secol în urmă era o cameră insalubră toată școala, astăzi sînt nouă săli de clasă, care strălucesc. Atunci era un învățător care bătea amarnic, astăzi sînt 19 profesori și învățători, care te învață după principii pedagogice și cu atîta material didactic la dispoziție. Dacă ești perseverent, ajungi cu siguranță într-un serviciu, unde vei munci cu plăcere și spornic fiind bine pregătit.

Cine este dotat, poate ajunge chiar un om genial : un artist mare, om de știință, poet etc. Ce-ți trebuie pentru aceasta ? Voință... muncă stăruitoare, cum a spus poetul Virgiliu la romani (în Georgice) "Munca necurmată învinge totul". Iar nu de mult francezul Buffon a zis prea bine : "Geniul nu este altceva decît o mare dispoziție de răbdare". Formează-ți deci această dispoziție de studiu perseverent și te vei vedea înaintînd și cucerind valoroase adevăruri și încă într-o progresie uimitoare. Da ! O progresie minunată aduce timpul aceluia ce are pasiunea de studiu. Cine credeți că a ridicat pe Eminescu (poetul) sau un Brîncuși (sculptorul). Mihail Eminescu a lucrat zece ani la poezia "Luceafărul", a schimbat, a perfectat, a adîncit, pînă a ajuns să dea acea minunată poezie. Brîncuși, ani de zile lucra și tot schimba pînă să ridice opera. Göethe, marele filozof și poet german, a lucrat 40 de ani la opera lui celebră "Faust".

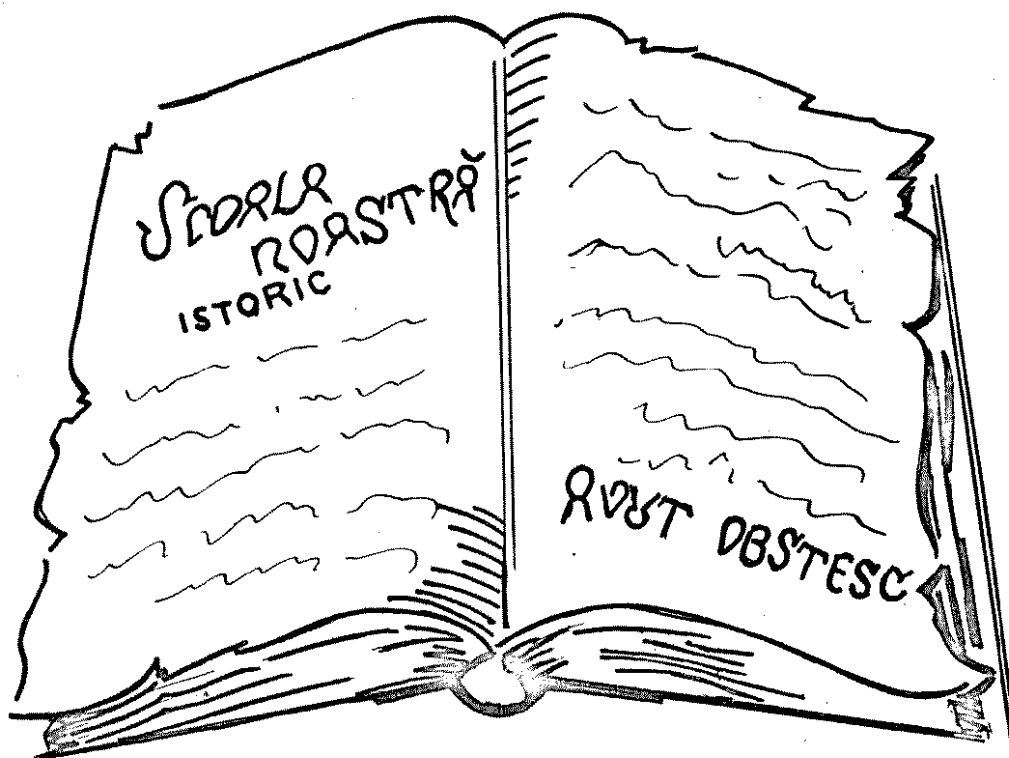
Bine că marea mulțime, potrivit aptitudinilor, trebuie să-și creeze o carieră care-i va asigura întreținerea familiei, dar se găsesc excepțional și oameni cu chemări înalte și atunci pasiunea de studiu și munca-i va fi încununată de succes. Si valorile spirituale, prin prestigiul ce aduc națiunilor, unde apar pleiade de capete strălucite, devin niște armate de prestigiu, care apără existența și viitorul aceluia neam. Sîntem o ramură de

latini, care au avut de suferit peste o jumătate de mileniu din cauza conjuncturii istorice. Si se ştie... "cine este vexat crează". Un om care are calităţile strămoşilor romani şi daci, o valoare înăscută ce se va dezvolta sub climatul devenit favorabil tuturor naţiunilor, va ajunge desigur la un apogeu în văzul omnirii, la stima popoarelor. Să ne gândim la cultul pentru Elada. Datorită acestui cult, lordul Byron vine şi moare la asediul cetăţii Missolonghi în Grecia, luptînd pentru libertatea Greciei la 1824. Cultul pentru patria artelor, Italia, unde s-au suprapus civilizaţii pe care lumea le adoră din inimă. Cultul pentru Franţa, pentru aceleaşi motive şi pentru că a fost un scut al libertăţilor popoarelor şi de aci se şi zice că "Orice om are o patrie şi Franţa" etc.

În direcţia aceasta să-şi aibă tineretul îndreptate privirile şi să ne punem înaintea un asemenea ţel de atins, moment favorabil sub egida drepturilor omului, a păcii şi libertăţii neamurilor, principii cu care s-a afişat neamul nostru în lume, după cum s-a recunoscut la O.N.U.

Iar pentru dascăli ce se poate spune : Nobilă meserie ! Să luptaţi pentru ridicarea sufletească a tineretului, care va juca un rol mare în viitor.

DUMITRU HOBEANU
Învăţător pensionar.

CHIPUL PATRIEI

E toamnă și pe plaiuri românești
Imi pare vremea iarăși răcoroasă
Iar tu, copile, ce în leagăn crești,
Să iei aminte toamna cea frumoasă.

La munte, sus, cu grabnica zăpadă,
La vale pînă-n Dunărea albastră,
La Rovinari și Schela ca-n baladă,
Ne-arată toate-o patrie măiastră.

Acolo la Bîlteni și la Tîlceni,
La aurul din Munții Apuseni,
La foarte-ntinsa deltă mlăstinoasă,
La patria-mi prea dragă și frumoasă.

Ca un tablou fantastic ea apare
Și ca un rai ce n-are asemănare,
Ca o grădină scumpă de argint
Și ca o stea căzută pe pămînt.

Abagiu Dumitru
Cl. a VII-a

T A R A M E A

Tara mea, tu ești frumoasă
Si de-apururi ai să fii
Tu cu holda ta mănoasă,
Cu bogatele-ți câmpii.

Vezi păduri de sonde-n cale
Pe dealuri și pe coline,
Vezi înaltele-ți furnale
Ce înalță fumuri line.

In fabrici și în uzine
Muncitorii toți muncesc
Cu elan. Se-aude-n fine
Zumzetul tovărășesc.

Cooperatori la sate
Tot mai mult se îngrijesc
De holdele-mbelșugate
Care, an de an sporesc.

Răscol Ion
Cl. a V-a

BOBUL DE ROUA

Abur rece-mbrățișază
Toată pajistea de iarbă
Stropi de rouă se așază
Si-un covor sclipind închearbă.

- Bob de rouă, ești mărunț !
- Dar mă uit la tine crunt !
- Că lucești prin firicele
Ca luceafăru-ntre stele.

Si-n iarbă s-aud suspine :
- Cine ia sclipirile ?
- Soare, tu le iei, știu bine !
Ne-ncântam privirile !

Pandia Stefan
Cl.a VIII-a A

SPIRSITUL TOAMNEI

Ploaia bate-n geam
Cu stropul mărunț,
Frunzele din ram
Au căzut de mult

Păsări au plecat,
Vremea s-a schimbat,
E cerul înnoțat,
Plouă ne-ncețat.

Grădini și livezi
Au rămas pustii,
Poame nu mai vezi,
Doar frunze-arămii.

Cintezi și sticleți
Au rămas la noi,
Dar stau zgribuliți
De frig și de ploi.

În curînd va ninge,
Iarna va sosi,
Toamna cu regrete
Ne va părăsi.

Tinca Marcela
Cl.a VIII-a A

LA SANIUS

A căzut multă zăpadă,
Pe dealuri și pe vâlcele
Si copiii vin grămadă,
Ca un stol de păsărele.

Unii urcă și coboară,
Pe costișa de zăpadă
Si mai cad din sănicară
Parcă-s doborâți de spadă.

Iară când seara se lasă,
Obosiți de-atîta joacă,
Se întorc cu toți acasă,
Pe căciuli cu promoroacă

Stan Ion
Cl.a VIII-a A

T O A M N A

Afară bate vînt
Si cerul e-norat
Pe pajiște cad frunze,
In galben colorat.

Iar din pădure vine
Un zvon de vînt adus,
Un glas ce ne vestește
Că vara a apus.

Si păsări multe-n stoluri
Spre alte țări se duc,
Rămîne pustiu codrul,
Cad frunzele de nuc.

Așa schimbări de-odată,
S-au petrecut în țară
Că toamna peste plaiuri
Culege flori de vară.

Tinca Rodica
Cl. a V-a

O C T O M B R I E

Octombrie, zis brumărel
Si cu belșugul după el
In ruginiu schimbă decorul,
Că schimbă bruma cu fiorul,
Cu vânturi de la mare, ploi
Si vrăbii gureșe-n zăvoi.
Cum frunzele din pomi coboară,
Merindele sătenii cară.
Si-s cîntece de bucurie,
Urări ca tot așa să fie,
Cu-nsămîntări și cu strînsură,
Că toamna vine în trăsură,
Si s-o primim cum se cuvine,
Să-i spunem "la anul cu bine" !

Ciliban Elena
Clasa a V-a

N I N G E

Fulgii cei zglobii
Vin din cer o mie
Si se lasă-ncet
Colo pe cîmpie

Se formează-n pripă
Neaua argintie
Chiar la noi pe prispă,
Printre pomi, prin vie.

Iată c-a sosit
Cu ger și cu brumă
Iarna cea cu frig,
Fără vreme bună.

Tinca Rodica
Clasa a V-a

GINDURI PENTRU VIITOR

Noi sîntem fericiți acum,
Mergînd mereu pe noul drum
Si căutăm să inv t m,
Cu noi puteri ne av nt m,
Tot mai seto i ne dovedim
Stiința să o cucerim.

A a înțelegem noi, pionierii
Să devenim cutezătorii
Care cu-av nt  i îndrăzneală,
In fața lumii-ntregi, cu fal ,
Vom ține steagul biruinței,
Al păcii scumpe  i-al  tiinței

Manda Elena

Cl.a VII-a

PATRIA MEA

Harta patriei ne-arată
Viața nouă-mbel ugat 
A poporului rom n,
Ce pe soartă e st p n.

Din Carpați p n  la mare
Fabrici noi răsar în zare,
Hidro  i termocentrale
Dau lumină ca un soare

Pe c mpii, încă din zori,
Vezi țarani cooperatori,
Roade multe-agonisesc,
Viața nouă- i făuresc.

Manda Constantin

Cl. a IV-a

L E G A M I N T

P m nt al nemuririi  i rod al ve niciei
Pe cel cu suflet mare  i harul omeniei
L-ai ospătat domne te cu suc cel mai dulce
Si între flori albastre i-ai dat pat să se culce.

Păstrezi în măruntaie uneltele lui Mircea,
Lui Stefan  i lui Tepe   i văd cum că de-atuncea
Ad poste ti cenu a c zușilor în lupte
Si spadele du mane în mii de bucăți rupte.

Mă leg acum cu tine puternic, voinice te
Prin s ngele fierbinte ce-n t mple îmi zv cne te,
Prin suflet, prin credința, prin ce se cheamă viața
Precum se leagă codrul de umbră  i verdeață.

Mă leg prin tot  i toate să-ți dau o fața nouă
Precum e-n iarba crudă bobița cea de rouă.
Nectarul să sporească pe glia cea străbună,
Iar razele de soare să ți le str ng cunună.

Mai tare îmi simt brațul  i mintea luminată
C nd o sc nteie bl nd  cărări noi îmi arată,
Si ochiul meu încearcă  naltul de scrutează,
 mi simt făptura toată sub cea mai caldă rază.

Virgil Ivănescu

Tribuna absolutului

PESTII DIN CER

Tata mă strînge de mînă și aproape că mă tîrăște după el. Nu-mi spune să fug, dar pe mine abia mă mai țin picioarele. Din cînd în cînd număr pașii. Trei pași de-ai mei încap într-unul de-al lui. Mă întrebă răstit ce tot moșmonesc cu ochii în pămînt și-i spun că mă feresc să nu calc furnicile. Pe drum nu e nici o furnică.

- Au și ele viață, zice tata, și sînt mai chibzuite decît oamenii.

Si mie îmi plac furnicile. Intr-o zi le-am pus un pumn de grăunțe chiar în mijlocul mușuroiului. Să nu se mai trudească atîta să le care de pe cîmp. Se învîrteau gezmetice peste boabe și mi-am zis că aldă dată trebuie să le moi. Dinții lor nu sînt așa de tari ca ai oamenilor.

Mă desprind din strînsoarea mîinii și mă mir că tata îmi dă drumul. Rămîn în urma lui și-i măsoar umbra. Imi iese mereu alt număr de pași. Cînd sînt prea puțini mai adaug de la mine. Sînt mîndru că tata are o umbră așa de mare. Mă întreb de ce umbra nu se desprinde niciodată de om. Si mama îmi zice că mă țin ca o umbră de ea.

Urcăm la deal și umbra s-a făcut dintr-o dată mai mică. Mă uit la tata, el e la fel de înalt. Cum îl privesc eu din spate, mi se pare că e cît un pom. Soarele îi vine drept în creștet și tata seamănă cu o luminare de Paști. Sar în lături ca ars și el tresare speriat :

- Ce te-a apucat, mă ?

Il prind de mînă și-l întreb :

- Nu-i așa că tu n-o să mori ?

Imi trage o palmă și-mi poruncește să nu mai vorbesc prostii. Apăs ochii cu pumnii, dar lacrimile nu vor să curgă. Dacă le-ar vedea, tatei i-ar părea rău că m-a lovit. Iau de pe limbă stropi de scuipat și-mi mînjesc fața. Scîncesc înfundat cu gîndul la umbră.

- A spus mama că dacă măsoară umbra unui om, moare, și când îți măsurăm umbra, semănai așa cu o luminare - cu soarele în cap.

- Numai mamă-ta îți bagă în cap neroziile astea, zise tata, și cu o mână mă prinde de mijloc și mă ridică în sus ca pe un fulg. Mă doare mijlocul de strînsoarea lui dar nu mă mișc. Să nu-mi stric echilibrul. Așa mi-a spus : cine nu-și ține echilibrul, cade. După o clipă, mă așază după gât și-mi spune să-mi proptesc picioarele în pieptul lui. Sculpatul mi s-a uscat pe față și-mi strânge pielea. În călcâiul stîng simt inima tatei. Bate în coaste și coastele în călcâiul meu.

- Imi păcăne inima ca un motor, și asta numai din cauza voastră.

Mă umflu în pene și nu pricep de ce e așa de trist.

- Asta-i bătaie de inimă, prostule, ce te guduri așa ? mă ceartă el cu vocea stinsă.

Nu vreau să mai întreb ce este bătaia de inimă că-mi dau lacrimile de necaz. Intotdeauna îmi vine să plîng când mă bucur degeaba. Mă și vedeam lăudîndu-mă la copii cu inima tatei. Dar, oricum, nici unul n-a simțit o inimă bătîndu-i în călcâi, de asta sînt sigur, și mă înveselesc la loc.

Strîng picioarele de gîtul tatei și prind cu gura florile de prun. Cerul de abia se mai zărește printre flori și înghit și eu ca tata aerul, umflîndu-mi cît pot pieptul. Aerul are gust acrișor. I-aș spune și lui dar mi-ar spune că aerul n-are gust. Nu prea are chef de vorbă acum. Altădată, când i-am spus că salcîmii au gust de miere, mi-a desfăcut o floare și mi-a arătat cum se scarbe mierea florii. Altfel îi zisese el, dar nu-mi mai aduc aminte. Tin brațele întinse, gîdilă de răcoarea florilor. Părul și genele îmi sînt grele de polen și încep să bîzîi pe nas ca albinele. Am grijă să nu mă mișc. Ce bine de albine că n-au nevoie de echilibru !

- Mă, trîntore, nu mai cobori, mă, și pe jos ? îmi zice tata, și-mi pare rău că nu mai pot zbura măcar așa de gîtul lui. Să ne oprim puțin să ne mai tragem sufletul, spune el, și mă așază încet sub un prun. Aerul se vînzolește peste brazde în pînze subțiri. O dată am încercat să le prind, dar când am ajuns lîngă

ele s-au depărtat. Acum stau cuminte și doar le privesc. Tata nici nu se bucură, zice că se evaporă hrana plantelor. Ochiul lui sînt triști și buzele se mișcă încet parcă ar strivi niște cuvinte grele. Aș vrea să-l întreb unde mergem dar nu-mi vine să-l tulbur din gânduri. Incerc să ghicesc vreun cuvînt frămîntat pe buzele lui. Ia seama și începe cu un bețigaș să scormonească rădăcina ierbii. Mă așez pe burtă și-l privesc de jos în sus. Ochiul lui sînt goi. Pleoapele i se strîng cu putere. Pielea se încrețește în mii de cute și fiecare ochi pare un soare orb. Niciodată nu l-am văzut așa trist. Mereu se ferește cînd e supărat. Pleacă pe cîmp să nu ne întristeze și pe noi. Zice că destul o să fim necăjiți cînd om fi mari, mai tîrziu. Aș vrea să-l înveselesc, dar nu știu cum. Incerc să-i mîngîi degetele de la mîna proptită în pămînt și tresare speriat.

- Nu te mai astîmperi, mă drace ?

Mă ridic și mă străduiesc să nu mă supăr. Vede că zîmbesc și se mai înseninează și el. Mă trage de pulpana cămășii, așezîndu-mă aproape cu forța jos, lîngă el. Nu se aude nici un cîrîp de pasăre, parcă le-ar fi înghițit pe toate pămîntul și pisicile. Vreau să ciulesc urechile să aud aerul cum se mișcă, dar urechile nu mă ascultă. Dacă aș fi cal sau iepure aș auzi mai bine. Dar nu sînt. Si apoi, aerul nici nu se aude. Să-i spun tatei m-ar face iar prost.

Simt o smucitură și mă trezesc pachet la subțioara lui. Mă cară ca pe un snop de grîu și-i aud răsufarea. Un bîzîit din ce în ce mai puternic îmi înfundă urechile și socotesc cam cîte roiuri de albine pot să facă un astfel de zgomot. Tata fuge cu mine pe sub pruni. Crengile îmi zgîrie fața, brațele, picioarele goale. Tin ochii închiși și rup flori în dinți, le ronțai și le scui. Gura îmi este amară. Dar nu mă astîmpăr. După cum mă potrivește tata sub braț, am pămîntul în față sau cerul. Cu fața spre cer văd liniile albe ca de vată, ce se lungesc tot mai mult. Parcă ar măsura cineva cerul de la răsărit la apus. La capătul dinspre noi al liniilor una lîngă alta, zboară patru pești albi. Rar li se deslușește forma. Altfel, sînt numai niște pete orbitoare de lumină. Mă dor ochii și-i închid ; cercuri galbene, roșii, portocalii, îmi înțeapă pleoapele. Cozile liniilor de pe cer încep să se destrămă în timp ce peștii liniază mereu spre noi. Tata mă zvîrle la subțioara cealaltă și sînt necăjit că am fața în jos și nu mai văd li-

niile. Inima lui acoperă zumzetul peștilor, și cu un deget astup urechea dinspre inimă. Acum aud numai peștii. Pașii tatei se deschid ca un clește. Cîțiva sînt de ajuns ca să fim în fundul șanțului săpat de ape. Parcă am fi intrat în pămînt. Cu mișcări iuți el își scoate cămașa albă de în și o ascunde sub vreascuri. Pe mine mă acoperă cu pieptul lui și stăm așa una cu pămîntul. Cu o mîină scormonește nisipul ud și-l duce la inimă. Pun și eu nisip la piept și mi se face frig. Zumzăitul peștilor se întetește și cînd mă uit îi văd deasupra noastră. Lumina lor mă orbește și închid ochii. Tata face la fel.

Sînt bombardiere. S-ar putea să ne blagoslovească la mir, zice el și cînd îl întreb cu ce, răspunde răstit : Ei, cu ce, cu bombe, cu ce dracu vrei ? Dacă n-am fi aproape de oraș nu i-ar ducea pe ei capul de noi.

Pe cer, deasupra noastră, liniile de nor se destramă încet. Spre oraș se rotunjesc în cercuri, cercuri.

Se pregătesc să tragă, blestematele, zice tata și mă strînge lîngă el parcă ar trage în mine.

Ioana Andreescu

O, cîntările...

Motto :
"Copilăria mea e aici
și astăzi".

L. Blaga

O, cîntările
Anilor mei de copil,
Ingîinate-n amurguri de mama,
Cînd mîna ei mică,
Mărunt și subtil,
Umplea cu luceferi marama !

...Visările mele
Urcate pe creste,
Si plecapele grele
De somn și poveste...

O, cum aș vrea să mă-ntorc
In pădurile și luncile tale,
Alături de mama, să torc,
Copilărie cu tălpile goale !

Copilărie, scurtă mi-ai fost
Si săracă !...
De ce m-aș întoarce la tine ?...

...Dar dacă ?...

N. Gorun
medic
Spitalul Brîncovenesc
București

CERTITUDINE

Comunism
Inseamnă viguros optimism.

Comunism
Inseamnă proiecte,
metode,
victorie.

Comunism
Inseamnă grandioase aspecte,
O suită sublimă de trainice ode.
o imensă
și densă
istorie !

Comunism
Inseamnă vitalitate robustă,
Căci nu se ridică pe-o platformă îngustă.
El e purtat în lume, pe umăr,
De oastea muncitoare, fără număr.

Comunism
Inseamnă rachetă,
Care străbate, pe aripile vântului,
Coordonatele pământului.

Comunism
Inseamnă descătușarea pământului rob,
victorie peste glob,
în longitudine
și latitudine.

Comunism
Inseamnă certitudine.

Dr. Nicolae Gorun
medic
Spitalul Brîncovenesc
București

MAI TARE DECIT "DINTELE VREMII"

Să fi fost oare prea îndrăzneţ optimismul marilor poeţi latini Ovidiu şi Horaţiu, care afirmau acum două milenii că au clădit o operă mai tare decît dintele vremii, mai tare decît bronzul ? Sigur că nu. Incredinţînd pergamentului întreaga lor creaţie, au făcut ca noi cei de azi să citim cu multă plăcere şi interes satirele, odele, epistolele, poeziile de dragoste, "Metamorfozele" şi altele. Deci mai tare decît dintele vremii, mai tare decît bronzul, scrisul, invenţie pe măsura fiilor lui Prometeu, păstrător şi mesager al inestimabilelor valori spirituale, claviatură infinită pe măsura inimii omului, are o istorie multimilenară.

Nu vom înserca să facem un scurt istoric al scrisului, ci mai mult vom încerca să trecem în revistă dorinţa omului de a transmite semenilor şi urmaşilor ceea ce a creat şi gîndit.

Am mai fi cunoscut astăzi marea epopee a lui Ghilgameş, cel însetat de adevăr, dacă un anonim scrib acum cîteva milenii nu s-ar fi străduit să aştearnă pe tăbliţele de lut ? De asemenea, miturile şi legendele Greciei antice, nemuritoarele epopei homerice, epistolele, odele şi satirele poezilor latini, catrenele pline de dragoste de viaţă şi gravă meditaţie a poezilor persani, capodoperele titanilor Renaşterii, frescele vaste din care Balzac a desprins eroii "Comediei umane" şi acea "limbă ca un fagure de miere" din operele lui Eminescu, Creangă, Coşbuc, Sadoveanu nu ar fi fost cunoscute dacă nu ar fi fost încredinţate tăbliţelor de lut, papirusului, pergamentului şi hîrtiei.

Dacă dorinţa oamenilor de a scrie a fost mare, poate şi mai mare a fost şi este străduinţa urmaşilor de a cunoaşte şi înţelege esenţa de adevăr şi frumuseţe a operei înaintaşilor. De aceea, nu trebuie să ne mire faptul că enigmaticele hieroglife egiptene sau scrierea cuneiformă au fost totuşi descifrate după secole de perseverenţă, doar în veacul al XIX-lea de geniul lui Champollion şi respectiv Grotefend.

Iar marele savant autodidact Scheieman manifestînd o încredere neţărmurită în adevărul cuprins în cînturile Iliadei şi Odiseei, a avut suprema satisfacţie de a descoperi cetatea lui

Priam, acolo unde Homer o situase și o descrisese. Iată deci cum scrisul constituie unul din cele mai importante izvoare ale istoriei.

De aceea, cu atât mai actual ni se pare părintescul îndemn de a scrie, pe care Eliade Rădulescu, marele animator al culturii românești de la începutul secolului al XIX-lea, îl adresa contemporanilor și urmașilor săi.

Dar se naște vechea întrebare care i-a chinuit pe mai toți făuritorii de frumos : "Cui și despre ce să scriu" ?

Or, tocmai după felul cum au răspuns unei asemenea întrebări, după felul cum a știut să deosebească strălucirea diamantului de aceea a unui ciob de sticlă, marii creatori și-au asigurat un loc de cinste în panteonul recunoștinței umane.

Intorcându-ne la vîrsta noastră, cînd după ce am aruncat cîtiva dinți ciorii peste casă, deschidem emoționați cărțile pentru a învăța legi și adevăruri imuabile, vedem că inima ne este plină de cea mai curată poezie : poezia bucuriei de a trăi în mijlocul naturii și a celor dragi, poezia visului de copil.

De ce să nu cunoască și alții bucuria noastră ?

Ilina Nicolae
student

POVESTEA BUJORULUI

Era o dată un împărat care avea un fecior, pe nume Bujor. Împăratul era acum bătrîn și slab. Om pașnic, nu ridicase oști împotriva nimănui, niciodată și de aceea nu-și găsise nici un dușman. Dar nu este om care să nu-și aibă necazul lui. Împăratul avea și el un necaz : avea pe moșia lui un codru de brazi și molizi în mijlocul căruia era un lor stăpînit de zîne rele și stafii. Care cum intra în pădure, înapoi nu se mai întorcea decît schimonosit : unul în cîine, altul în măgar, altele îl schimbau zînele în flori și buruieni, ori îl prosteau, de nu mai era bun toată viața. Că, să vezi, zînele atrăgeau pe orice om la dînsele și-l poceau.

Împăratul, de cum i-a răsărit băiatul, l-a și povățuit să meargă în toată împărăția, dacă are poftă, numai în codrul cu zîne să nu se ducă.

Intr-o zi, însă, împăratul a picat la pat de nu s-a mai sculat și simțindu-și sufletul la gură, adună sfat în jurul său. Iși chemă feciorul, îi puse coroana pe cap și buzduganul în mînă, semnele stăpînirii peste împărăție și după ce îi dădu mai multe povește, își aminti și de locul cu zîne rele : "Pe acolo să nu calci, dragul tatei, că ce-i păți cu nimeni nu vei împărți", apoi își dădu sufletul.

Rămas singur, Bujor îl plînse cît îl plînse pe tată-său, pe care l-a înmormîntat cu mare pompă și alai, așa cum se cuvenea unui împărat. După aceea, a început a-și mai căuta și de treburile împărăției. Între altele, cea dintîi grijă a fost să vadă cele sate și tîrguri. A mers el într-un tîrg, a mers în altul și a dat și prin părțile locului cu zîne. Era pădurea aceea așa de plină de taină și așa cuprinsă de cîntec de păsări, că numai trecînd pe lîngă dînsa, cădea omul ca adormit, iar în nopțile cu lună, se auzea cîntecul zînelor de te îmbolnăveai de vrajă.

În toată pădurea numai o cărare era și aceea era făcută de zînele care veneau pînă la marginea pădurii și fugeau iar înapoi. Feciorul de împărat trecea tocmai pe la marginea pădurii, cu multă fereală și cu băgare de seamă, că se înfricoșase destul de cele ce-i spusese tată-său, împăratul răposat. Dar inima îl trăgea să soarbă măcar o dată din aerul răcoros al pădurii și doar cu pri-

virea să cuprindă ceva din tainele înfricoșătoare. Iși zise că doar n-or fi zîne în toate zilele prin pădure să-l adoarmă și pe el. Dar cum trecu de marginea pădurii, îl și prinse așa un somn, și pe el și pe cai și pe vizitii și pe oștenii ce-i avea de pază. Fără să știe de ce, se tolăniră toți pe iarbă și adormiră duși.

Se făcu noapte, luna ieși roșie ca focul și se tot înălța pe cer, iar ei toți dormeau. Numai ce se auzi o adiere de cîntece și Bujor se trezi. Ascultă el cît ascultă și inima începu să-i bată cu putere, parcă îl chinuia gîndul să știe cine cîntă, dorind numai să vadă cel puțin.

O luă printre copaci, încet-încet și într-un luminiș numai ce se văzu înconjurat de zîne frumoase și albe ca de marmoră. Ele începură a juca, rotindu-se în juru-i ca un vîrtej.

Una grăi :

- Să-l facem măgar !

Alta răspunse :

- Ba, un bondar !

Dar alta, cu o coroană de pietre scumpe pe cap și care era mama zînelor, răspunse :

- De fel, de fel ! Eu zic la rîndu-mi să-l facem o floare, să nu poată merge deloc pe picioare !

Apoi înturnîndu-se înspre bujor, care stătea cu inima zbuciumată de frică, îi zise, făcîndu-i un semn cu mîna :

- Așa să rămîi !

Pe loc, Bujor se și prefăcu într-o floare roșie, roșie ca jarul, mare și bătută ca un pămătuf. Oamenii i-au zis Bujor și așa i-a rămas numele pînă în zilele noastre.

Manda D, Elena

Cl. a VII-a

Din comoara Folclorului nostru

CINTECUL PACURARULUI

Colea-n vale sub un deal
Mi-aulea un păcurar.
Mi-aulea ce mi-aulea,
Punea capul și-adormea,
Cu capul pe mușuroi,
Cu ochii țintiți la oi.
Si dormea ce mi-și dormea,
La trei ani se deștepta,
Oile nu le găsea.
Drum la vale că el lua
Si cu lupul se-ntîlnea :
- Măi fîrtate, lupule
Nu mi-ai văzut oile ?
- Le-am văzut
Si le-am păscut,
Pînă cînd le-am isprăvit.
Prin fîntîni
Stau căpățîni,
Prin viroage
Stau sfîrloage.
Prin brăzdițe
Stau costițe.
Păcurarul ce făcea ?
Drum la vale că tot lua
De amărît ce era ;
Cu-n grădinar se-ntîlnea :
- Grădinare, dumneata,
Ia să-mi faci cîntarea mea
Că eu un galben ți-oi da,
Un galben mîndru, curat
Si de chimir ferecat.
- Ceapă-ardei și platagele,
Ceapă, ceapă, ceapă.
Ceapă-ardei și platagele,
Ceapă, ceapă, ceapă...
- Grădinare, dumneata,
Asta nu-i cîntarea mea
Si eu galbeni nu ți-oi da.
Si mai la vale pleca,
Cu-o fetiță se-ntîlnea :
- Fată, fetișoara mea,
Ia să-mi faci cîntarea mea
Că eu un galben ți-oi da,
Un galben mîndru, curat
Si de chimir ferecat.
Si fetița că-ncepea :
- Sus cofițele,
Jos fetițele
Ca la București...
- Fugi de-aici, fetița mea,
Că-asta nu-i cîntarea mea
Si eu galbeni nu ți-oi da.

Drum la vale iar își lua
Cu-o femeie se-ntîlnea.
- Femeie, femeia mea,
Ia să-mi faci cîntarea mea
Că eu un galben ți-oi da,
Un galben mîndru, curat
Si de chimir ferecat.
Si femeia că-ncepea :
- Colo-n vale, sub un deal
Mi-aulea de-un păcurar,
Si-aulea ce mi-aulea
Punea capul și-adormea
Cu capul pe mușuroi,
Cu ochii sticliți la oi
Si ce dormea cît dormea
La trei ani se deștepta,
Oile nu le găsea ;
Drum la vale că el lua
Si cu lupul se-ntîlnea :
- Măi fîrtate, lupule,
Nu mi-ai văzut oile ?
Le-am văzut
Si le-am păscut
Pînă cînd le-am isprăvit :
Prin fîntîni
Stau căpățîni,
Prin viroage
Stau sfîrloage,
Prin brăzdițe
Stau costițe.
Păcurarul ce făcea ?
Drum mai la vale că lua
De amărît ce era,
Cu-un grădinar se-ntîlnea :
- Grădinare, dumneata,
Ia să-mi faci cîntarea mea
Că eu un galben ți-oi da,
Un galben mîndru, curat
Si de chimir ferecat :
- Ceapă-ardei și platagele,
Ceapă, ceapă, ceapă,
Ceapă-ardei și platagele
Ceapă, ceapă, ceapă...
- Grădinare, dumneata,
Asta nu-i cîntarea mea
Si eu galbeni nu ți-oi da.
Si mai la vale pleca
Cu-o fetiță se-ntîlnea :
- Fată, fetișoara mea
Ia să-mi faci cîntarea mea
Că eu un galben ți-oi da,
Un galben mîndru, curat
Si de chimir ferecat.
Si fetița că-ncepea :
- Sus cofițele,
Jos fetițele
Ca la București...
- Fugi de-aici, fetița mea
Că-asta nu-i cîntarea mea
Si eu galbeni nu ți-oi da.

Drum mai la vale că lua
Si c-o femeie se-ntîlnea :
- Femeie, femeia mea,
Asta e cîntarea mea
Si eu galbeni că ți-oi da
Si te iau nevasta mea.

Cules de Hobeau C. Paul
de la mama sa.

CINTECUL RECRUTULUI

Foaie verde nucă seacă,
Mîine toți recruții pleacă,
Cu părinții să-i petreacă,
Dar pe mine n-are cine,
Că sînt singurel pe lume,
Am un tată prea bătrîn
Care nu duce la drum.
Tipă tata_n gura mare :
- Fă-mă doamne, -ntr-o cărare,
Du-mă-n raza stelelor,
Deasupra cazărmilor,
Să vorbesc cu colonelul,
Să nu-mi bată pușorul,
Să nu-l puie la plantoane,
Că e mititel și-adoarme.

Cules de Chiosa Mihai de la
Serban Dumitru, în vîrstă de
64 ani, din satul Ulăreasa,
la 17.II.1968.

Oameni de Seamă

CONSTANTIN S. NICOLĂESCU-PLOPSOR

Intr-o vineri, treceam cu vederea peste titlurile din ziar, când un nume prea cunoscut mă atrage ; dar iată că numele este închis în chenar negru !... Sta scris : "Constantin S. Nicolăescu-Plopșor"... cum, ce e cu asta ?! Da ! Decedat joi... 30 mai 1968 la București... duminică 2 iunie va fi înhumat la Craiova.

M-am dus duminică și am văzut la Centrul de cercetări al Academiei (în fața statuii lui Cuza)... în ultimul lui drum, pe acel ce a fost întemeietorul Muzeului Olteniei și un cercetător neobosit al trecutului vechi și străvechi al țării sale Oltenia. O pierdere grea pentru arheologie, pentru știință.

Numele lui C. S. Nicolăescu-Plopșor este mult legat de comuna Stoina, unde a stat două săptămîni în 1927, pentru a ridica și dezgropa și ridica de aici o piesă de mare importanță pentru muzeul din Craiova. Mastodonul aflat de subsemnatul în vîlceaua "Nanu". "În toată țara nu e un astfel de animal fosil mai complet", spunea dînsul.

Discipol al marelui istoric Nicolae Iorga, se ocupa mereu de chestiuni științifice. La orice întrebări, în domeniul său, avea răspunsuri sigure, documentele. Avea ambiția de a înzestra Oltenia cu un muzeu de seamă, avea atîta pasiune pentru muzeu, încît se vedea neglijînd și sacrificînd avutul personal pentru această mare operă.

Avea pe atunci (în 1927) o mașinuță Ford pentru deplasări, și în afară de drumurile la Nanu la mastodonul cu fildeșii de 3,40 m. ne-am dus să vedem și "Cetatea" din comuna Stoina. În drum, am trecut pe la biserica Păișani, monument istoric, unde C. S. N. Plopșor a făcut comentarii la construcție și pictură, cîtor fiind un boier Cornea Brăiloiu, apoi am întins-o pe vîlceaua Plopului spre "Cetate". Am mers cît se permitea pentru mașină și aici oprind. Aruncîndu-ne ochii spre fundul vîlcelii, aud pe Plopșor : "Acolo este cetatea". Am mers pe jos 1 km. și ceva și am suțit pe cetate (urmele). Ne-a spus : "Da ! O cetate scitică, dinain-

tea erei noastre". Mai găseam cioburi de oale mari, cărămizi inormale, pietre de la zidul de apărare. Ochiul său de cunoscător, imediat a observat că cetatea a avut despre culme (la porți) două rînduri de ziburi de apărare, aici fiind mai iminent atacul.

Vorbirea lui Plopșor era a omului erudit, fără înfloriri, un stil simplu, plin de adevăruri controlate îndeajuns și mai era un mare iubitor de folclor. Il vedeam adesea la Craiova, unde-i mai duceam cîte ceva : o monografie a comunei Stoina, ba cîte-o piesă de muzeu, un ulcior cu mînerul împletit ca un covrig. A mai trecut de cîteva ori pe la Stoina în cercetări arheologice și în fine în primăvara lui 1967 trecea spre Tismana cu doi profesori pentru investigații. S-a abătut pe la școală și pe la mine, a promis că mai vine să stea două zile la Stoina. Mai ducîndu-mă să-l văd la Craiova la Secția Academiei, mi-a cerut să scriu ceva despre Eroina Ecaterina Teodoroiu, ea fiind într-un regiment cu mine în războiul din 1916. Am promis și m-am ținut de cuvînt, dar pentru dînsul era tîrziu.

I-am văzut la Academie la Craiova expuse rămășițele între zeci de coroane, cu o gardă din oameni de știință și defilînd pe la capul său lume nesfîrșită, care i-a apreciat meritele.

Omagiul nostru pentru omul adevărat superior, un oltean de mare valoare, răpus de mare suferință, încă fiind în activitate, membru al Academiei și șeful Secției de cercetări din cadrul Academiei de la Craiova. Amintirea sa va fi neuitată. Avem și o imagine a figurii sale ușor de recunoscut.

Iată și dovada legăturii pe care C. S. Nicolăescu-Plopșor a avut-o cu comuna Stoina : publicăm mai jos un fragment din lucrarea marelui om dispărut : "Mastodonul de la Stoina-Dolj", apărută în 1929 la Craiova în editura "Scrișul românesc", în colaborare cu profesorul Marin Demetrescu.

Dumitru Hobeanu

MASTODONUL DE LA STOINA - DOLJ

Introducere

Comuna Stoina, de pe Amărădia din Dolj, și-a săpat glorios numele în analele paleontologice ale țării de cînd în cuprinsul ei s-a dat peste mormîntul unuia din acei uriași strămoși ai elefanților de azi, care, în cîrduri dese, trăiau spre sfîrșitul

erei terțiare și pe meleagurile Olteniei de atunci.

Acestui strămoș terțiar al elefanților, descoperit la Stoina - pe numele științific i se spune *Mastodon arvenensis* Croisset et Jobert. Resturi fosile de ale acestui soi de mastodon s-au găsit și se găsesc nu arare ori în țara noastră și mai ales în regiunea dealurilor oltene, dar să găsești, în situ, un schelet cât mai complet, iată un vis care se împlinește rar unui paleontolog.

Chestiunea lui *Mastodon arvernensis* în România, a fost studiată și pusă la punct de marele nostru paleontolog Dr. Sava Athanasiu și în situația aceasta, noi nu vom mai relua chestiunea de la început, mulțumindu-ne a prezenta cât mai pe scurt, descoperirea de la Stoina.

Aceasta nu va însemna totuși că prezentarea nu va fi făcută în modul cel mai riguros științific.

Situația geografică

Comuna Stoina, pe teritoriul căreia s-au descoperit resturile fosile de mastodon, este una din comunele de frunte ale județului Dolj. Este alcătuită din opt cătune : Ciorari, Păișani, Runcu, Stoina, Stoinița, Ulăreasa, Urda și Valea lui Stan. Se află așezată pe malul drept al Amăradiei, pe șoseaua județeană Craiova-Căpreni, la o depărtare de 43 km. de Craiova.

Locul de îngropăciune se află spre apus de Stoina, aproape în hotarul Căprenilor, în stînga văii Nanului, la locul zis Teiul din față, fiindcă se mai păstrează și astăzi acolo trunchiul, aproape putred, al unui tei bătrîn. O cărărușe pornind de la biserica satului Ciorari - zidită pe la 1824 de marele pitar Ioan Paia Cioreanul - duce de-a lungul văii Nanu drept spre locul de îngropăciune al mastodonului.

Istoricul descoperirii

Săteanul nostru cunoaște sub numele de oase de jidov, oasele mari ale marilor animale dispărute. Jidov înseamnă mare, uriaș. Nepriceput într-ale zoologiei, săteanul atribuie aceste oase unor oameni uriași, care cu pasul lor mare, treceau de-a curmezișul văilor, rezemînd un picior pe un vîrf de deal și aducînd pe celălalt pe înălțimea din față. Folcloriștii au cules multe legende în legătură cu jidovii.

Tinînd socoteală de aceasta, Muzeul regional al Olteniei,

În dorința de a afla locurile în care s-au descoperit resturi fosile ale marilor proboscidiene terțiene și cuaternare, într-un chestionar, trimis prin intermediul fostului prefect de Dolj d-l C. Negrescu, tuturor primarilor din județul Dolj, între altele între-bări s-a pus și aceasta : S-a găsit pe teritoriul comunei dumneavoastră măsele și oase de jidovi ?

S-au primit mai multe răspunsuri interesante, printre care cea mai de preț a fost o declarație semnată de învățătorul Dumitru Hobeanu din Stoina.

Acesta zicea că : "În vâlceaua Nanu se găsește scheletul unui mamut din care un picior dinapoi e la școala din comuna Stoina, iar restul se găsește acolo îngropat în pământ". Același lucru l-a relatat verbal d-lui prefect și învățătorul Ioan Petrescu, proprietarul locului.

Descoperirea a fost de fapt cu doi ani înainte de un băiețandru din sat, anume Ioan Pașol, băgat slugă la învățătorul Ion Petrescu.

"Eram mai mulți copii - ne-a spus el - păzeam oile pe vâlcea (a Nanului) și neavînd nici o treabă ne jucăm în nășîp, aici pe coastă, la tei în față. Tot dînd așa cu mîna prin nășîp, am dat de o sîgă tare. Am rîcăit cu ghearele pe lîngă ea și am văzut că e os. Am mai tras de el, am mai scobit pînă l-am scos afară. Cînd ne-am dus sara acasă i-am spus la domnu învățător : "Domne'învățător, găsirăm un os de jidov pe vale.

A venit domnu'învățător și l-a luat la școală. Pe urmă a mai venit cu copii de la școală și-a scobit de-a mai scos și alte oase : sînt toate la școală".

Ducîndu-se vestea la Craiova, prefectul de atunci al județului, domnul C. Negrescu, un entuziast sprijinitor al mișcărilor culturale, a pus la dispoziție tot ce era de nevoie, stăruind ca săpăturile să înceapă fără zăbavă.

Dezgroparea a început pe o zi noroasă de toamnă (octombrie 1927) și nu fără onoruri pentru cel răposat. Au luat parte învățătorii, revizorul școlar D. Stoica, fostul inspector școlar G. Poșulescu, aceasta sub conducerea unuia din noi (N. Demetrescu).

Groparii lucrează de zor : craniul stîlcit și înform se arată cel dintîi ca un bloc uriaș ; zdravănă și puțin adusă se conturează șira spinării cu coastele prinse de ea, alcătuiind o sin-

gură bucată împietrită, ca să izoleze fildeșii, al căror început se vede prins de falcă, doi flăcăi, cu școala isprăvită de curînd, lovesc din răsputeri o pătură de humă galbenă tot întrebîndu-se dacă neamul ăsta de dinți nu ajunge cu vârful tocmai la Căpreni - comuna de peste deal. La plecare - hora începuse de mult, era zi de duminică - refuză plata, conștienți de isprava la care au fost părtași.

În zilele următoare desmormîntarea a fost continuată, după aceeași rînduială a canoanelor științifice, sub conducerea unuia dintre noi (C.S.Nicolăescu-Plopșor).

După cîteva zile toate rămășițele fosile ale mastodonului erau transportate la Muzeul regional al Olteniei, unde a început partea cea mai grea a muncii, izolarea și recunoașterea pieselor, reconstruirea și montarea lor, într-un cuvînt toaleta scheletului, operație extrem de anevoioasă care a fost executată sub directivele colegului nostru de la muzeu, inginerul-arhitect Alfred Vincenz.

În felul acesta - printr-o strînsă colaborare, între directorul muzeului și cei doi conservatori ai săi - Muzeul regional al Olteniei se poate mîndri astăzi cu o piesă care ar face cinste oricărui muzeu european.

În timpul restaurării, scheletul a fost vizitat și de marele nostru paleontolog Sabba Ștefănescu, care a întărit determinarea noastră.

Lumea științifică a luat cunoștință de această descoperire la Congresul Societății Naturaliștilor din România, ținut la Cluj în aprilie 1928.

Apoi au apărut cele două note sumare citate în bibliografie, una în *Natura* (Uriașul de la Stoina de M. Demetrescu) și cealaltă în *Arhivele Olteniei* (Mastodonul de la Stoina de N. Plopșor).

Răspîndirea geografică a lui *Mastodon Arvernensis* în Oltenia

Din lucrarea d-lui Sava Athanasie aflăm că resturi de *Mastodon Arvernensis* au mai fost descoperite pînă acum în următoarele localități :

Mehedinți : la Strehaia, Ghelmeșioara (pe Ușnița), Broșteni (valea Găleata pe Motru), Tiroiu (bazinul Motrului).

Gorj : la Pojaru de Sus (pe Amaradie), Petrești de Jos

(valea Duțului pe Gilort), Aninoasa, Frumusei, Turburea, Vladimir, Sipote (valea Calului), Hurezani, Carmășeni (pe valea Poncei) ; Cipercei Strîmba unde s-a găsit un Ms inferior drept și care se află în colecția liceului "Tudor Vladimirescu" din Tîrgu Jiu.

Vîlcea : comuna Sirineasa și comune Gorunești (valea Ol-
tului).

Dolj : comuna Godeni, Cornița, Stoina, Băilești (pe ma-
lul Runculețului), Argentoaia și lîngă Bucovăț în malul drept al
Jiului în împrejurimile Craiovei.

După cum vedem, chiar la Stoina au mai ieșit la iveală
resturi de Mastodon Arvernensis.

La aceste localități, după informațiile noastre mai avem
de adăugat Bîlteni și Sărdănești în Gorj, Corlatele, Meteul și
Vîrtopul în Dolj.

.....

Considerațiuni geologice

Scheletul mastodonului zăcea pe o lature cu craniul îns-
pre miazănoapte și cu fildeșii înspre soare-răsare, iar șira spi-
nării ca un buștean gros și adus, avea prinse de ea rădăcinile
coastelor, restul acestor oase subțiri fiind rupte în o sumă de bu-
căți. Nu toate oasele erau de față ; din craniu lipsește una din
jumătățile laterale și o măsea, de la un picior lipsește laba, ce-
lelalte sînt reprezentate numai prin cîteva oase răzlețe.

După moartea lui, răposatul a fost îngropat de către bu-
na mamă Natura, într-un giulgiu alb de nisip curat, cuarțos și pră-
fos, ceea ce a ușurat mult dezgroparea. Imprejurul oaselor, boabe-
le de nisip s-au cimentat într-o gresie dură, care le-a acoperit
pe unele cu o coajă tare, iar pe altele le-a îngropat în blocuri
mari și grele de piatră.

Cum s-a făcut înmormîntarea pentru ca un animal de uscat
și încă unul de dimensiunile mastodonului de la Stoina să se gă-
sească ascuns într-o pătură de nisip, acoperită și ea de alte pă-
turi de nisipuri hume, pietrișuri, pămînturi care vin deasupra ?

Elefanții din neamul acestuia au trăit în a doua jumăta-
te a erei terțiare, în Pliocen. Zbuciumări puternice ale uscatului,
datînd de pe la mijlocul erei secundare - sfîrșitul cretacului
inferior - au ridicat pe încetul șirul munților Carpați.

.....

Incheiere

Nu putem incheia memoriul nostru fără a aduce vii mulțumiri D-lui C. Negrescu, fostul prefect al județului Dolj, care ca prefect ne-a dat tot sprijinul material pentru desgro-parea, transportarea și montarea Mastodonului. Mulțumim de ase-menea D-lui arhitect Alfred Vincenz pentru montare și marilor noștri paleontologi D-lui Sabba Ștefănescu și Sava Athanasiu pentru seventele indemnuri și sfaturi. Mulțumim însă în special învățătorilor de la Școala D-lor Dumitru Hobeșanu și Ion Petrescu precum și P.S. protoiereului Dem.C. Petrescu, pentru semnarea acestor neprețuite rămășițe".

Dumitru Hobeșanu
inv.pensionar

SI PE VREMURI LA STOINA

ERAU AMATORI DE TEATRU...

Acum, la anii părului alb, uimit citesc în ziare, ascult la radio și privesc pe scenă și la televizor, activitatea bogată în roade, a formațiilor de amatori din satele noastre.

Si văzînd această risipă de talent și frumusețe, aducerea aminte mă poartă spre vremurile cînd pe scena improvizată sub merii din curtea bătrînei noastre școli din Stoina, căutam cu alți tovarăși de joacă și învățătură, să dăm glas marilor creații ale teatrului universal.

Scena o improvizam pe săniile cărate de prin vecini, cu dușumeaua din scîndurile cabinelor de votare de la primărie, iar pe patratul de sîrmă spînzurată pe patru stîlpi, prindeam cu ace mari de siguranță chilimuri și covoare luate de acasă cu voia și de cele mai multe ori fără, a celor ne ce purtau de grijă.

Cum piesa intrată în repetiție de obicei nu se prea învăța, fiecare potrivindu-și replicile cu vorbele și după înțelegerea lui, sufleurul era personajul principal, care făcea cîte trei-patru treburi o dată : șoptea textul actorului încurcat în hățișul acțiunii din piesă, trăgea cortina și proiecta asupra tuturor fasciculul de 11 lumini al lămpii cu gaz și fitil.

La alegerea piesei, căutam ca aceasta să aibă cît mai multe încurcături, care să aducă rîsul în public și răsplata aplauzelor pentru actori.

În focul jocului, uitam adesea textul și firul acțiunii, în așa fel încît, dacă, doamne ferește, autorul piesei care avuse-se norocul să se bucure de aprecierea noastră, s-ar fi sculat din morți și ne-ar fi văzut, ar fi murit a doua oară de supărare.

Totuși, publicul pleca mulțumit. Pe scenă totul era natural.

Apa era apă, paharul - pahar, iar dacă era vorba ca vreunul să fie bătut, apoi las'pe ceilalți care dădeau din puteri, care cum putea, prelungind spre hazul tuturor, scena cu mai mult de ju-

mătate din acțiunea întregii piese.

Aș vorbi cu păcat dacă n-aș recunoaște că intram așa de bine în pielea personajelor, încît caerul de lînă lipit cu gumă arabică sub barbă și sub nas, parcă erau de acolo de cînd lumea.

Timidul îndrăgostit din piesă era așa de timid, încît îi era rușine să mai iese pe scena ce se hurduca la fiecare pas.

Așa ni s-a întîmplat într-o vară, cînd actorul respectiv a luat-o din loc, lăsînd totul baltă, iar actorii ceilalți și publicul, au pornit-o cu mic cu mare pe hududoii vecin și prin bălăriile din spatele școlii după Octav, eroul dintr-o piesă celebră a nu mai puțin celebrului Molière.

Lumea striga din toate puterile în cele patru zări ale satului :

"Octaveeee ! băăă Octaveeee ! Octaveeee...

numai scena aștepta goală și cuminte începerea spectacolului.

Spaima era însă așa de mare, că eroul nostru apărea între ai lui și în sat, la cîteva zile după seara de teatru pregătită cu migală săptămîni și săptămîni în șir.

Piesa se juca și într-un caz și în altul. Unul dintre spectatori prelua sarcina îndrăgostitului și cu experiența pe care o avea, de bine de rău din activitatea personală, o scotea la capăt.

Spectacolul, cu bunăvoința tuturor, atît a onoratului public, cît și a actorilor, era salvat, iar la sfîrșit urma invitația : "Să mai poftiți și altă dată".

O ! vreme care fugi !... A rămas din sfînta mare inconștiență și entuziasm de atunci doar scrumul amintirilor și părul alb al anilor de acum, cînd uimit citesc în ziare, ascult la radio și privesc pe scenele căminelor culturale, năvala entuziastă a tineretului satelor noastre, bogat spectacol de talent și frumusețe.

Constantin Amărăscu

Cuvinte din bătrâni

MAI MULTE PIEI DE MIEI DECIT DE OI BATRINE

Este un adevăr incontestabil și anume că numărul pieilor de miel întrece cu mult pe acela al oilor ajunse la maturitate, deoarece consumăm carnea tânără și trageadă, apoi îmblănim hainele noastre de iarnă cu pielicele care au o lână mărunță și fină. Observația făcută de oamenii noștri a fost ridicată la rangul de adevăr universal valabil, mai cu seamă că oieritul a fost o îndeletnicire de bază în țara noastră și în celelalte țări ale Europei, în secolele trecute (ca să ne limităm cu observația numai la continentul nostru).

Dat fiind faptul acesta, în vorbirea de fiecare zi a oamenilor, au intrat multe expresii legate de aceste animale atât de folositoare și cu o înfățișare atât de blândă.

Pentru marele folos adus omului, îi zicem : "Bună-i vie, bună-i moartă", pentru blândețea care o caracterizează și inofensivitatea ce-i este în fire, oaia este pusă în fața rapacității lupului și a constituit motivul de inspirație pentru fabulele multor poeți, iar ca animal de turmă supus conducerii omului, fără împotrivire, s-a făcut constatarea că oaia este situată pe o treaptă mult inferioară celorlalte animale, privind gradul de împotrivire la unele acțiuni la care este împinsă să participe și de aceea se zice : "A dat ca oaia în baltă" sau "Dacă dă o oaie în baltă merg toate după ea".

Observația că în mîna omului ajung mai multe piei de miei decît de oi bătrîne, s-a făcut și pentru faptul că obiectele de îmbrăcăminte confecționate din pielicele tinere se vînd, sînt purtate în formă de căciuli și cojoace, pe cînd pieile de oi se prelucresc, se transformă în lână, materia primă a postavurilor și ștofelor și în pieile tăbăcite și vopsite. Observația a stat apoi la baza creării comparației cu viața oamenilor, cu soarta acestor ființe, care, deși sînt stăpîinii oilor, urmează fatal pe aceea a nevinovaților animale. Este o credință care i-a stăpînit pe oamenii

noștri de-a lungul veacurilor, dar care nu mai are astăzi o bază reală care s-o genereze și expresia tinde să dispară, de aceea merită a fi discutată și interpretată.

În România burghezo-moșierească, mortalitatea infantilă era un fenomen de masă, dată fiind lipsa asistenței medico-sanitare și starea de înapoiere culturală manifestată prin superstiții și credințe false. Se știe că erau boli care secerau în număr impresionant viețile copiilor în fața unei atitudini de disperare a părinților, care în neputința lor de a interveni decît cu mijloace empirice, cu leacuri băbești și cu descîntece, se resemnau și deveneau fataliști. Există credința că fiecare casă, fiecare familie este obligată să-și aducă jertfa sa atît de scumpă. Rezultă că se făcea o selecție naturală și după ce copilul ajungea la o vîrstă cînd rezistența făcea față bolilor care se abăteau asupra lui, pericolul era înlăturat, de cele mai multe ori, pînă la bătrînețe.

Numărul mare de copii morți a fost, neapărat, pus în comparație cu al mieilor sacrificați și acest lucru s-a făcut pentru că blîndețea și nevinovăția impresionau adînc pe oameni ; dar jertfele trebuiau să cadă căci oamenii aveau nevoie de hrană, pe de o parte, iar pe de alta, bolile făceau ravagii nestingherite de intervenția unui aparat menit să combată fenomenul îmbolnăvirii, prin măsuri speciale, prin medicamentele folosite ca antidot în acțiunea microbiană.

Se compară, prin urmare, viața oamenilor cu viața animalelor de care oamenii au fost mai mult apropiați și s-a tras concluzia că după cum pieile de miei întreceau în număr pe al oilor ajunse la maturitate, numărul copiilor încetați din viață era mai mare decît al maturilor. Expresia are la bază un adevăr, o stare socială care a dăinuit în țara noastră pînă la instaurarea puterii populare. Azi, ea nu mai este valabilă, decît luată în forma proprie, dar nu mai suferă comparație, căci mortalitatea infantilă s-a redus, reușind ca în multe localități sau unități sanitare să devină în unii ani zero. Iată deci cum expresia își pierde baza care a generat-o și fiind supusă fenomenului de restrîngere a ariei de circulație, s-a născut ideea discutării ei.

Să facem o observație și anume că oamenii din Stoina înțeleg prin oi bătrîne, nu numai pe acelea ajunse la un număr mare de ani, ci pe toate cele care pot fi folosite pentru producția de lînă, lapte și miei. În situația aceasta fenomenul ni se prezintă

sub toată acuitatea lui, numărul indivizilor sacrificați, pînă la vîrsta de un an fiind mai mare decît numărul celorlalți indivizi numiți "oi bătrîne". Remarc expresivitatea acestei propoziții din care lipsește predicatul care nu poate fi altul decît "sînt", avînd sensul de "a exista", "a se găsi", "a se întîmpla", "a se afla". Mă gîndesc deci la expresia aflată în forma ei mai puțin evoluată : "Se găsesc mai multe piei de miei decît de oi bătrîne" și-mi dau seama de timpul îndelungat pe care l-a parcurs, de marea circulație pe care a cunoscut-o, pentru ca intrînd în vorbirea curentă să se impună în forma lapidară pe care o cunoaștem.

La origine, expresia a fost, cred, o frază, dată fiind lungimea ei, deci verbul predicat trebuia să fi existat de două ori : "Sînt mai multe piei de miei și sînt mai puține piei de oi bătrîne", a intervenit evoluția care a șlefuit, a simplificat și a dus la forma lapidară pe care o cunoaștem. Evoluția a înlăturat conjuncția coordonatoare (și) dintre cele două propoziții, înlocuind-o cu adverbul "decît", care marchează comparația numerică : avem imediat imaginea a două cantități puse față în față, în scopul comparării lor.

Expresia mai realizează și o rimă interioară, prin cuvintele piei și miei, de unde muzicalitatea ei, forța ei de a se impune, nu numai prin adverbul prezentat, dar și prin forma aleasă est vădită, cunoscînd faptul că graiul românilor era în trecut, mult presărat cu asemenea expresii, cu proverbe și zicători, cu vorbe de duh.

Expresia face parte din tezaurul nostru folcloric și ne amintește că limba este strîns legată de factorul social-economic și politic, iar frumusețea ei merită a fi cunoscută, căci dacă astăzi folosirea unor asemenea "vorbe" se face tot mai puțin, ele au menirea de a ne face să cunoaștem istoria limbii și a poporului nostru.

Prof. Hobeau Constantin

CAUZA PLUTIRII ÎN AER A NORILOR ȘI A PRAFULUI

Răspunsul obișnuit la întrebarea : "De ce norii și praful plutesc în aer" ? este următorul : "Pentru că ei sînt mai ușori decît aerul", răspuns care le pare multora atît de firesc încît nu lasă nici un fel de motive de îndoială. Însă o asemenea explicație, cu toată simplitatea ei, este cu totul greșită.

Firele de praf nu numai că nu sînt mai ușoare decît aerul, ci sînt mai grele decît el de sute și chiar mii de ori.

Aceste fire de praf sînt cele mai mărunte particule din diverse corpuri solide : sfărîmături de piatră sau de sticlă, fărfîmături de cărbune, lemn, metale, țesături etc. Oare toate aceste materiale sînt mai ușoare decît aerul ?

O simplă cercetare asupra tabelului greutateilor specifice, ne va convinge că oricare dintre ele este sau de cîteva ori mai greu decît apa, sau mai ușor decît ea de 2 - 3 ori. Iar apa este mai grea decît aerul de 800 ori ; prin urmare, firele de praf sînt mai grele decît aerul de cîteva sute, sau dacă nu de cîteva mii de ori. Acum este evident caracterul eronat al părerii obișnuite cu privire la cauza plutirii firelor de praf în aer.

Pentru explicarea cauzei reale, trebuie făcută observația că, de obicei, ne reprezentăm într-un mod inexact însuși acest fenomen, privindu-l drept plutire. Plutesc în aer (sau într-un lichid) numai corpurile a căror greutate este mai mică decît greutatea unui volum egal de aer (sau de lichid). Firele de praf, depășind de mai multe ori această greutate nu pot pluti prin aer. De fapt nici nu plutesc, ci planează, adică coboară încet, fiind reținute în căderea lor de rezistența aerului. Firul de praf în cădere trebuie să-și facă drum printre particulele de aer, dîndu-le la o parte sau atrăgîndu-le după sine. Și într-un caz și în celălalt, se cheltuiește energia de cădere. Această cheltuială este cu atît mai însemnată, cu cît suprafața corpului este mai întinsă (mai exact suprafața secțiunii transversale) în comparație cu greutatea. În cursul căderii unor corpuri mari, masive, nu se observă acțiunea încetinitoare a rezistenței aerului, deoarece greutatea lor întrece cu mult forța

de rezistență a aerului. Să vedem ce se întâmplă în cazul când corpul se micșorează. Geometria ne va ajuta să ne descurcăm și în această privință. Prin micșorarea volumului unui corp, greutatea lui se micșorează cu mult mai mult decât suprafața lui transversală ; micșorarea greutății este proporțională cu reducerea liniară la puterea a treia, iar slăbirea rezistenței este proporțională cu suprafața, adică cu scăderea liniară la puterea a doua. Ce importanță are aceasta în cazul nostru reiese din exemplul următor : fărîmițăm un cub de piatră cu înălțimea de 10 cm în cubulețe cu înălțimea doar de 1 mm. Raportul dintre dimensiunile lor liniare va fi egal cu 100, pentru că 10 cm este mai mare decât milimetrul de 100 de ori. Cubulețul va fi mai ușor decât cubul inițial de 100^3 , adică de 1 000 000 ori. Suprafața cubului se micșorează doar de 10 000 ori. După cum se vede, cubulețul are suprafața foarte mare în raport cu greutatea sa, ceea ce înseamnă că va cădea mai încet.

Suprafața tuturor cubulețelor este de 100 de ori mai mare decât a cubului inițial, deci și rezistența la înaintare a aceleleași mase de piatră va fi mai mare tot de 100 de ori. Dacă cubul inițial era împărțit în cubulețe de ordinul firicelelor de praf, la fel ca mai sus, se poate calcula că suprafața aceleleași mase se mărea enorm de mult, deci și rezistența la înaintare, avînd astfel loc fenomenul de planare. S-a constatat că o picătură de apă cu o rază de 0,001 mm cade prin aer cu o viteză egală cu 0,1 mm/s : este suficient un curent de aer imperceptibil pentru noi, pentru a împiedica o cădere atît de încetă. Tocmai de aceasta într-o cameră prin care se circulă mult se depune mai puțin praf decât în încăperile nelocuite și ziua mai puțin decât noaptea, cu toate că lucrurile s-ar părea că se petrec invers : curenții care iau naștere în aer împiedică depunerea, iar acești curenți aproape că nu există în aerul liniștit din încăperile puțin frecventate.

Din aceeași cauză, norii plutesc prin aer, de mult s-a renunțat la părerea învechită că norii sînt constituiți din bule umplute cu vaporii de apă. Norii sînt acumulări ale unui număr imens de picături de apă extrem de mici, dar compacte. Aceste picături, cu toate că sînt mai grele decât aerul de aproximativ 800 ori, aproape nu cad deloc. Căderea extrem de încetinită a acestora se explică, ca și în cazul firelor de praf, prin suprafața lor uriașă în raport cu greutatea. Cel mai slab curent ascendent de aer poate, din această cauză, nu numai să oprească căderea extrem de încetă a norilor, menținîndu-i la un anumit nivel, dar să-i și ridice în sus.

Cauza principală care condiționează toate aceste fenomene, este existența atmosferei : în vid, atât firele de praf, cât și norii (dacă ar putea să existe), ar cădea tot atât de repede ca și pietrele cele mai grele. De asemenea, înceata cădere a unui om cu ajutorul parașutei (cam 5 m/s), aparține fenomenelor de acest gen.

Chiosa Mihai

Cl.a VIII-a A

SOFISME IN MATEMATICA

Sofismele sînt în general, concluziile intenționat greșite, care însă la prima vedere apar juste.

În orice disciplină și sub orice formă s-ar prezenta sofismele conțin una sau mai multe greșeli mascate. Adesea în categoria sofismelor matematice se efectuează operații nepermise sau se neglijează condițiile regulilor aplicate, după cum vom vedea imediat.

A descoperi greșeala într-un sofism, înseamnă a o percepe și deci, pe viitor a evita.

Iată cîteva exemple de sofisme :

1. Ne propunem să arătăm că 4 lei = 40 000 bani. Pentru aceasta, egalitatea evidentă $2 \text{ lei} = 200 \text{ bani}$ o ridicăm la pătrat membru cu membru și obținem $4 \text{ lei} = 40 \text{ 000 bani}$. Unde este greșeala ?

2. Să considerăm două numere egale : $a = b$; înmulțim ambii membrii ai egalității cu a și obținem $ab = a^2$; scădem în ambii membrii ai ultimei egalități pe b^2 , obținînd $ab - b^2 = a^2 - b^2$; după ce în primul membru dăm factor comun pe b , iar membrul 2 îl descompunem în factori după regula cunoscută, obținem $b(a - b) = (a + b)(a - b)$.

După ce împărțim ambii membrii ai egalității cu $(a - b)$, deducem $b = a + b$.

În loc de b punem a pentru că $a = b$ prin ipoteză, obținînd $a = 2a$ și prin urmare $1 = 2$ (rezultat absurd).

Lanțul operațiilor pare logic, dar totuși undeva s-a strecurat o greșeală în calculele noastre, de vreme ce am ajuns la o absurditate. Unde ? Am greșit în momentul în care am împărțit ambii membrii ai egalității $b(a - b) = (a + b)(a - b)$ cu $(a - b)$ care în condițiile noastre este zero, pentru că $a = b$, ori împărțirea cu zero este operație fără sens, nepermisă.

3. Orice număr este egal cu jumătatea lui.

În exemplul de mai sus, după ce s-a greșit, am ajuns la egalitatea $2a = a$, unde am împărțit la a ambii membrii și am obți-

nut $1 = 2$. În aceeași relație, în loc să împărțim la a , împărțim la 2 , obținînd $a = \frac{a}{2}$

4. Să arătăm că orice număr diferit de zero este egal cu opusul său.

Stim că pentru orice număr a sînt valabile identitățile
 $(+a)^2 = 2^2$ și $(-a)^2 = a^2$

Membrii dreپți ai celor două egalități fiind egali rezultă că și membrii stîngi sînt egali, avem deci $(+a)^2 = (-a)^2$, de unde, extrăgînd radicalul din ambii membrii, obținem

$$+a = -a$$

Înainte de a arăta unde este greșeala, să ne reamintim că prin a extrage rădăcina pătrată dintr-un număr pozitiv X , înseamnă a găsi acel număr pozitiv, al cărui pătrat să fie egal cu X . Am subliniat "pozitiv" pentru că mulți omit acest cuvînt, definiția ne-maifîind corectă.

A afla $\sqrt{4}$ și a rezolva ecuația $x^2 = 4$ sînt două lucruri diferite : a afla radical din 4 înseamnă a afla numărul pozitiv care ridicat la pătrat să dea 4 , iar a rezolva ecuația $x^2 = 4$, înseamnă a găsi toate numerele (pozitive și negative) care o satisfac.

Cu cele reamintite mai sus, se observă imediat greșeala :

$$\begin{aligned} & \text{dacă } a > 0 \begin{cases} \sqrt{(+a)^2} = \sqrt{a^2} = +a \\ \sqrt{(-a)^2} = \sqrt{a^2} = +a, \text{ nicidecum cu } (-a) \end{cases} \\ & \text{dacă } a < 0 \begin{cases} \sqrt{(+a)^2} = \sqrt{a^2} = -a \\ \sqrt{(-a)^2} = \sqrt{a^2} = -a, \end{cases} \end{aligned}$$

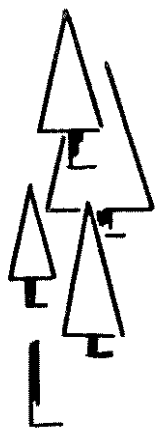
5. Să demonstrăm că $2 = 3$.

În ambii membrii ai egalității evidente $4 - 10 = 9 - 15$ adunăm $\frac{25}{4}$, obținînd $4 - 10 + \frac{25}{4} = 9 - 15 + \frac{25}{4}$, sau restrîngînd cei doi membrii $(2 - \frac{5}{2})^2 = (3 - \frac{5}{2})^2$, de unde $2 - \frac{5}{2} = 3 - \frac{5}{2}$ și reducînd pe $-\frac{5}{2}$ obținem $2 = 3$.

Greșeala este similară cu cea din exemplul precedent :

$$\sqrt{(2 - \frac{5}{2})^2} = \sqrt{(\frac{1}{2})^2} = \sqrt{\frac{1}{4}} = \frac{1}{2} \text{ nicidecum cu } 2 - \frac{5}{2} = -\frac{1}{2}$$

Notă : Acestea sînt doar cîteva sofisme din algebra elementară.

Viața pionerească

EXCURSIA NOASTRA

Timp de 5 zile, în perioada 7 - 11 august 1968, un grup de 39 elevi ai școlii noastre, conduși fiind de învățătorii și profesorii lor, au vizitat, urmînd un itinerar turistic, multe și minunate locuri din țara noastră. A fost prima excursie de proporții mari, organizată de școală, prima drumeție înfăptuită de elevi și cadre didactice în țară. Orașe frumoase, priveliști încîntătoare, fabrici și mine în care oamenii muncesc cu abnegație, muzee, parcuri și monumente au constituit ținta vizitelor noastre. Amintind traseul, ne dăm seama de importanța mare pe care o are excursia din august.

Cu carnețelele în mîini, copiii au consemnat, în timpul excursiei, obiective și impresii, căci atît de importante sînt lucrurile văzute, încît merită a fi citite și recitite, comunicate colegilor și părinților, valorificate în compuneri la orele de clasă sau în cadrul activității pionierilor. Ideea comunicării impresiilor în paginile revistei "Tinere ramuri" a pornit de la elevii excursioniști și, potrivit preferințelor, s-au alcătuit mici colecții avînd obligația ca fiecare asemenea grupare de 2 - 3 elevi să alcătuiască cîte o compunere - parte componentă a lucrării căreia nu i se putea găsi un titlu mai potrivit și mai sugestiv decît : "Excursia noastră".

Iată, punctat cu nume de localități, drumul pe care l-au parcurs cei 39 de excursioniști, îmbarcați într-un autobuz special, în fața școlii, sub privirile grijulii ale părinților : Stoina - Cărbunești - Bengești - Rîmnicu Vîlcea - Curtea de Argeș - Hidrocentrala de pe Argeș - Schitu Golești - Cîmpulung - Dragoslave - Rucăr - Bran - Brașov - Săcele - Brașov - Făgăraș - Sibiu - Sălimbăr - Turnu Roșu - Cîineni - Cozia - Călimănești - Rîmnicu Vîlcea - Horezu - Baia de Fier - Novaci - Cărbunești - Stoina.

În cele ce urmează, dăm cuvîntul copiilor care au efectuat excursia, să prezinte frumusețile cunoscute de ei, înțelegînd că în felul acesta revista își îndeplinește rolul ei de popularizator

al unei experiențe cîștigate, cu urarea ca această prezentare să fie un început valoros, în seria de excursii pe care copiii școlii de la Stoina le vor face în viitor și le vor prezenta în comunicările lor în paginile revistei noastre.

"Tinere ramuri"

CIMPUL MARE

De la Stoina am pornit cu autobuzul în dimineța zilei de 7 august la ora 6. Era o dimineată frumoasă și cerul senin anunța o zi bună sau, să folosim înțelepciunea poporului : "ziua bună se cunoaște de dimineată", gîndindu-ne la întreaga noastră călătorie de 5 zile. Părinții ne-au condus pînă la poarta școlii și aici noi i-am lăsat, urcîndu-ne în mașină tovarăși cu veselia, dar însoțiți de sfaturile ce se impun în asemenea ocazii. Impodobită cu flori și cravate pionierești și purtînd o inscripție "Excursie școlară", mașina noastră botezată "Nava" și-a luat zborul spre meleagurile înscrise în itinerariul nostru turistic, către cine năzuiam de luni de zile.

Fiorii, care ne încercaseră cu mult înainte, numărînd zilele, orele și apoi minutele care ne despărțeau de ora mult așteptată spre a pleca, au sporit mult și eu citeam pe fețele tuturor o bucurie deosebită, care se îmbina armonios cu încordarea voită de fiecare pentru ca să înregistreze totul, absolut totul.

Am ieșit din comună și la Căpreni, în primul sat Brătești, colegul nostru Bîrdăcel Nicolae din clasa a VII-a, ne-a arătat în stînga, ridicată nu de mult, școala în care a învățat el primele patru clase. O clădire nouă, curată, împrejmuită cu grijă cu gard de sîrmă și cu răzoare de flori. Flori, atît de multe flori la o școală mică, avînd numai două săli de clasă, reprezintă un exemplu demn de urmat. La școala cea mare de la centrul comunei Căpreni, avînd clădiri atît în stînga cît și în dreapta șoselei, am deosebit din fuga mașinii aceeași curățenie și îngrijire și ne-a atras atenția terenul de sport, dotat cu multe aparate de gimnastică, aliniate în ordine și vopsite frumos. La școala din Căprenii de Sus, care are ca și cea de la centru clasele I - VIII, curățenia curții și frumusețea grădinii ne întăreau convingerea că pretutindeni școlile se bucură de grija celor care conduc destinele țării și că sînt slujite de oameni harnici. Am trecut apoi prin comunele Hurezani și de

aici , pe șoseaua asfaltată ne-am îndreptat spre Cărbunești, trecând prin localitățile Negreni, Frumusei, Licurici.

Pe tot drumul acesta am observat că dealurile se apropi-au, făcând ca valea să se îngusteze, pînă în apropiere de Cărbunești, unde drumul urcă dealul, deoarece firul văii se pierde. La dreapta, o pădure de stejar se întinde spre răsărit, iar la stînga, apare valea Gilortului, frămîntată și întreruptă și ea de coline și dealuri acoperite cu păduri. Intrînd în Cărbunești - sat încă de pe dealul ce se continuă spre nord, coborîm pe o pantă abruptă și șoseaua face cîteva serpentine apoi coboară și cotind-o la dreapta trece podul de peste rîul Gilort și intrăm cu alai în Cărbunești. Cu alai, pentru că fiind vorba de un popas de 15 minute, cele două acordeoane mînuite de Zamfir Eugenia și Drăghici Ion au prins să cînte, atrăgînd atenția că "Nava" purta o încărcătură deosebit de valoroasă ; eram cei care doream să vedem la fața locului frumusețile și bogățiile patriei, întregind în felul acesta învățătura de carte primită la lecții.

Cărbunești-tîrg, este așezare cu vădite tendințe de urbanizare, are cînstea de a se socoti localitatea natală a marelui poet Tudor Arghezi ; liceul de aici îi poartă numele și amintirea poetului "Florilor de mucegai" și al "Cuvintelor potrivite".

După un popas de un sfert de ceas, autobuzul nostru urca panta destul de repede spre răsărit, lăsînd la stînga șoseaua ce duce spre Tîrgu Jiu. De sus, panorama este interesantă prin varietatea ei, dar ne reține atenția biserica cu turlile ei răsucite ; această spirală ne amintește că în itinerariul nostru turistic se află înscris monumentul de la Curtea de Argeș. Vedem deci o influență arhitectonică pe care locuitorii tîrgului au realizat-o și cu care se mîndresc pe drept cuvînt.

De pe înălțimea dealului Cărbunești, pornește spre nord-est șoseaua pietruită care duce la Rîmnicu Vîlcea, cale de peste 80 km. Părăsim localitatea și intrăm într-o depresiune subcarpatică numită Cîmpul Mare : un cîmp în județul Gorj, de o întindere mare, pămînt fertil ce se cultivă cu cereale. Colegul nostru Hobeanu Vasile din clasa a VII-a, cîntă cunoscutul cîntec popular "Cine trece Cîmpul Mare" acompaniat la acordeon de Drăghici Ion.

Ora 8,30 , soarele ne zîmbește cu prietenie și cuprînzînd cu razele-i cîmpia ce se desfășoară întregă în fața noastră, inundă într-o mare de lumină grîul auriu strîns în cîrstăți alini-

ate în toate direcțiile.

Pe șoseaua pietruită, ne îndreptăm cu viteză spre Râmnicu Vâlcea.

Popa G. Dumitru

Cl. a VII-a

LA CURTEA DE ARGES

După o călătorie plăcută, cu scurte popasuri la Miloștea, Slătioara, Costești, Govora, Râmnicu Vâlcea și după ce trecem podul peste Olt, ajungem pe la ora 13 la Curtea de Argeș, principal punct turistic în excursia noastră. Orașul se află situat pe râul Argeș și are în prezent 13.260 locuitori și se caracterizează prin curățenie.

Cu deosebită emoție ne-am apropiat de ansamblul arhitectonic deosebit de frumos și atrăgător, care poartă denumirea de Mănăstirea Curtea de Argeș. Am vizitat, am cercetat și am aflat că monumentul de artă reprezintă restaurarea amplificată și decorarea vechii biserici din secolul al XIV-lea, întreprinsă de Neagoe Basarab (1512 - 1521), avînd drept temei consolidarea puterii centrale. Opera a fost terminată în 1517, iar în secolul al XIX-lea s-au făcut noi restaurări sub conducerea arhitectului francez A. Leconte du Nouy. Valoarea artistică deosebită a monumentului se datorește bogatei sculpturi în stil oriental, care acoperă fațadele. Fragmente importante din pictura murală, executată în secolul al XVI-lea se află în muzeul de artă din București.

În fața impunătorului monument, am înțeles pe deplin învățătura ce se desprinde din cunoscuta legendă Meșterul Manole : poporul nu și-a putut explica altfel frumusețea monumentului decît prin jertfa omenească făcută de meșter, care și-a zidit soția în zidurile mănăstirii. Neapărat că pentru ridicarea acestei opere de artă s-au făcut multe cheltuieli, multe sacrificii și așa s-a împămîntenit credința, potrivit căreia nici o valoare nu se poate crea decît prin mari sacrificii.

Stăteam în plină admirație în fața bisericii și ne era greu să stabilim ce este mai interesant : turlile răsucite în spirale, brîul împletit care pune o centură în care se îmbină armonios motivele populare cele mai desăvîrșite, sau ușile sculptate cu mul-

tă pricepere. Oricum, am stabilit noi că este vorba de un produs al talentului poporului nostru, care a produs artiști de mare renume și monumente nemuritoare. Drept recunoștință față de acest părinte al întregii firi din patria noastră, am lăsat și noi gândurile cele mai bune, concretizate în cuvinte de laudă față de frumusețile cunoscute, scrise de mîna directorului nostru în cartea așezată la îndemîna vizitatorilor, la intrare.

Indepărtîndu-ne de monumentul vizitat, întorceam mereu capul pentru a mai vedea o dată și încă o dată măreția produsă de iscusința omului. La poartă, pe un nivel mai jos la care am coborît pe treptele scărilor, am băut apă de la fîntîna lui Manole, fîntîna despre care spune legenda că s-a ivit singură pe locul în care meșterul a căzut cu aripile lui de șindrilă, zburînd de pe acoperiș.

În mintea noastră stăruiau proaspete amintirile lăsate de pictura mînăstirii, de stilul impunător, de cutezanța turlilor ce se ridică mîndre spre cer și cuprinși de sentimentul respectului față de autorul adevărat al operei de artă - poporul - am trecut în centrul orașului, unde am vizitat, așezată pe un platou, Curtea domnească. Curtea de Argeș, fosta capitală a Țării Românești în secolul al XVI-lea, păstrează cu mult respect ruinele așezămintelor care au servit drept palat al domnitorului. Curtea domnească se compune dintr-o incintă dreptunghiulară, mărginită de ziduri de piatră, în interiorul căreia se găsesc zidurile pivnițelor a două case domnești. Intemeiată în secolul al XIII-lea, ulterior ruinată, curtea domnească a fost refăcută pe la 1340, cînd s-a construit și biserica Sf. Nicolae Domneasc. Zidirea acestei biserici a început sub Basarab I (data morții lui, 1352, se găsește însemnată sub tencuiala zidurilor). Ea reprezintă un monument de mare valoare arhitecturală, cu un plan în formă de cruce greacă, cu bolți monumentale și zidărie spre exterior aparentă, făcută din fîșii de piatră și cărămidă. Cuprinde în interior o mare bogăție de fresce în stil bizantin, majoritatea datînd din a doua jumătate a secolului al XIV-lea.

Cu mintea luminată de o rază ce și-a croit drum peste veacuri, cu sufletul înnobilat de o învățătură dată de istoria strămoșilor noștri, încheiam o vizită care ne învăluia în atmosfera lăsată de înaintașii noștri și ne îndreptam de acum privirile către o altă cucerire a minții omului - hidrocentrala, dar de data aceasta a cucerire a contemporanilor.

Andreescu Eugenia

Cl. a VII-a

PE ARGES IN SUS...

În autobuz, purtînd cu noi impresiile săpate ca în stîncă de granit, am pornit-o spre locurile unde Argeşul a fost stăvilit din drumul său şi silit să pună în mişcare o mare şi puternică hidrocentrală. Veselia şi-a făcut repede loc între noi şi muzica ne-a însoţit ca pe nişte prieteni vechi, cunoscuţi din şcoală, din vacanţe, din drumeţii. Bate de munte îşi făceau apariţia vesele, cu casele frumos decorate, acoperite cu şită şi purtînd în faţă balcoane în stil vechi românesc. Dar Argeşul, care în oraşul ce a fost odinioară capitala ţării era ca un fir de apă uşor de sărit, cu piciorul, nu se mai zărea nici atît. O albie lipsită de apă şerpuind la vale ca o amintire ce ţinea cu tot dinadinsul să însemne drumul milenar, se păstrează parcă în aşteptarea unui nou torent ce va coborî cu unde învolburate din creierii munţilor. O oră şi jumătate de la Curtea de Argeş, la marea construcţie şi toată panorama defilează pe dinaintea ochilor noştri ca într-un film frumos, cu peisaje multe, colorate minunat. Dar măreţia ultimului decor le întrece pe toate, căci serpentinele pe care urcăm cu maşina sînt săpate în locuri atît de prăpăstioase încît încremenim la fel ca stîncile ce ne privesc de pe prăpăstiile vecine. Văzută de jos, o maşină care merge înaintea noastră la două sute de metri, pare o jucărie agăţată de ţancurile stîncilor şi lucrul acesta ne sporeşte seriozitatea, devenim chiar gravi, căci unghiul din care privim ne face să nu mai vedem şiseaua, ci numai maşina lunecînd de-a curmezişul muntelui. Un copil începe să plîngă, dar se reculege privind şoseaua în faţa maşinii. Sus, sus, la lacul de acumulare ne coborîm din maşină şi privim de pe baraj, în stînga, seninul de apă ce s-a oprit în faţa unui uriaş zăgaz construit din beton, în dreapta, valea îngustă a Argeşului, rămasă fără podoaba undelor sale de apă. Înălţimea, ne dăm seama că este cam 200 metri, căci jos, în albia rîului, lucrează cîţiva muncitori forestieri şi putem aprecia distanţa, potrivit mărimii corpului oamenilor.

Măreţia construcţie ne duce cu gîndul la marile opere înfăptuite de om, traversînd veacurile şi sfidînd timpul : monumentul de artă de la Curtea de Argeş şi hidrocentrala din munţi vor fi mărturie deplină că meleagurile acestea au fost locuite de oameni talentaţi şi harnici care au ştiut să-şi dăruiască prinosul înțelepciunii lor.

Stan Ion

Cl.a VIII-a A

TRECATOAREA BRAN

În dimineața zilei de 8 august, de la Curtea de Argeș, "Nava" noastră a luat-o de-a dreptul spre răsărit pe o șosea neasfaltată, dar îngrijită, trecînd peste șase dealuri subcarpatice paralele, brăzdate tot de atîtea ape curgînd spre sud. Reținem numele comunei Domnești, comună mare, cu așezări frumoase, cu cămin cultural bogat în activitate. Stim despre corul de aici că deține un loc fruntaș pe țară și ne oprim puțin în fața căminului cultural, clădire mare și frumoasă, arătoasă ca și portul oamenilor.

În drumul nostru spre Cîmpulung, ne atrage atenția mina de la Slănic, pe care noi n-o avem însemnată în itinerar. Așezată pe deal, mina este în plină producție. Ne adresăm conducerii și sîntem primiți cu plăcere să vizităm această întreprindere care extrage lignit din 1965. Adîncimea minei este 130 m și ne informăm în mod deosebit asupra procesului de producție mecanizat. Sîntem conduși în clădire unde vedem liftul, sala mașinilor, apoi mecanismul funicularului. Mulțumiți și însoțiți de cuvele funicularului, mergem spre Schitu-Golești, acolo unde merge și cărbunele. Pe la ora 10 sîntem la Cîmpulung Muscel, unde vizităm biserica lui Negru Vodă, Liceul pedagogic și orașul străbătut de Rîul Tîrgului cu unde repezi și cristaline. Orașul își poartă numele pe drept cuvînt, fiind vorba de o vale alungită mult, străjuită de păduri de brad de o parte și de alta. Admirăm fosta capitală a Țării Românești. Ne impresionează mult portul muscelenilor, pe care-l întîlnim în piață și pe stradă.

Poposim aici mai mult decît aveam în plan, căci "Nava" și-a găsit pe drum un mic betșug pe care "pilotul" îl repară, în timp ce noi vizităm orașul și parcul și prînzim la restaurantul din centru.

La ora 16 pornim spre Bran și trecînd de Schei ne apare măreț, con alb-strălucitor Mateiașu, stîngă uriașă de calcar. Cunoaștem și localitatea Pravăț, unde, în 1916 s-au dat lupte cu germanii, apoi Dragoslavele și Rucăr, localități cunoscute ca locuri pitorești, cu oameni care-și păstrează tradițiile frumoase și portul popular. Rîul Dîmbovița își duce în mare grabă la vale apele sale, dorind parcă să ducă veste în capitala țării că în această frumoasă zi de august, copiii de la școala din Stoina s-au încumetat să spintece munții pentru ca să cunoască una din cele mai sălbatice trecători ale Carpaților. Munții sînt semeți, ne fac totuși

loc și cu urcușuri grele, apoi cu coborîșuri prăpăstioase ajungem la Bran. Aici castelul solitar stă agățat pe o stîncă pe care o și vedem resemnată în spatele lui ca un paznic încercat. Avem însă primul necaz din călătoria noastră, căci sosind prea tîrziu, ora 19, nu mai găsim castelul deschis și ne mulțumim cu informațiile date de ghid și cu vizitarea exterioară a monumentului. Intîrzierea noastră de la Cîmpulung își spunea acum cuvîntul. Am aflat că localitatea este comună dependentă de orașul Brașov, situată în nordul culoarului depresionar Rucăr-Bran ; are peste 4 000 locuitori. Castelul a fost construit cu destinația să apere principalul drum economic care lega în trecut, Transilvania de Tara Românească, datează din secolul al XIII-lea și a fost reconstruit de brașoveni către sfîrșitul secolului al XIV-lea. În secolele următoare a suferit numeroase modificări, astăzi fiind transformat în muzeu, din care, cu deosebite regrete noi nu vedem decît partea exterioară cu parcul. Înspre nord, se deschide în fața privirilor noastre Tara Bîrsei, care adăpostește orașul Brașov. Il vom vizita mîine 9 august. Acum, trecem doar prin Brașov, unde luăm masa de seară și ne îndreptăm pentru odihnă spre Săcele, situat la 14 km în estul marelui oraș.

Chiosa Mihai

Cl.a VIII-a A

BISERICA NEAGRA DIN BRASOV

De la Săcele, ne înapoiem la Brașov. În drum, vedem uzina de autocamioane "Steagul Roșu" și fabrica de ștofe "Partizanu Roșu". Mergem apoi să vizităm, în amănunțime, Biserica Neagră, monument arhitectonic în stil gotic, construit între anii 1385 și 1476, ce se caracterizează prin forme sobre și impunătoare. Fațada apuseană este dominată de un turn masiv. Biserica are cinci intrări, ale căror portaluri sînt bogat decorate cu sculpturi. Numele provine de la faptul că la 1689 a suferit un incendiu care i-a înegrit zidurile în exterior.

Dimensiunile monumentului sînt impresionante, ceea ce face să aflăm că este cea mai mare biserică din țara noastră.

Măreța și încruntata clădire a Brașovului, cu fața ridicată mîndru spre munți, am găsit-o în acea zi de august singurati-

că în mijlocul unor care mici cu care nu mai are nici o legătură în înfățișare. Arhitectura exterioară este executată în stil gotic, iar ornamentarea dinăuntru e barocă. Lîmpede și simplă e schema părții centrale : cinci perechi de stîlpi despart năvile lăturalnice de naosul mare ; bolțile sînt deopotrivă de înalte și îngăduie luminii lungilor ferestre să năvălească larg din ambele părți. Arcul de triumf mărește simțitor nava din mijloc și duce la corpul lung și înalt, a cărei boltă e ținută pe perechi de stîlpi și a cărei încheiere are nouă laturi.

Lungimea totală a monumentului este de 88,90 m, din care corul ia 30,50 m, iar partea centrală are lărgimea înăuntru de 22,80 m.

Zidul, în afară, este înalt de 21 metri și se împarte în soclu, corpul zidirii, zidul de sus, ciubucul de margine și gale-ria sculptată care se înfășoară după clădire. Sus pe contraforți se găsesc multe turnulețe care împodobesc clădirea pe cele două laturi, de miazăzi și de miazănoapte.

O luare aminte deosebită se cuvine intrărilor prevăzute cu porți. Cea mai original și mai bogat împodobită este cea răsăriteană de pe latura de miazănoapte, așa numita "Poartă de aur", cu un portic lucrat între stîlpi, Ea are peste ușorul de sus, un arc dințat. Mai simplu, dar de mai mare interes e poarta numită "Poarta jertfei" care arată arcul dințat romanic și așezat în chip de spițe de roată. Simplă este și poarta apuseană a laturii de miazăzi, pe cînd cea de răsărit a căpătat un vestibul închis cu o podoabă stilizată de intrare.

Corul ajunge la aceeași înălțime cu partea centrală și are pe dinafară o împărțire asemănătoare, numai că stîlpii de sprijin au ca podoabă deosebită douăsprezece statui de piatră, între care deosebim una mai proeminentă, ctitorul monumentului care ține în mîna modelul bisericii. Meșterul și-a adunat toată puterea decorativă la poarta de apus, alcătuită din arc cu firidă cu frunze și flori și turnulețe.

Ușile sînt în toate cele cinci porți principale, de lemn, cu cioplituri cu ornamente de animale și bolți înstelate.

Un monument de artă cum e Biserica Neagră de la Brașov, în care se descopăr urmele a șapte secole și la a cărei înzestrare au pus mîna cu deosebită rîvnă generațiile de oameni iubitori

de frumos, este o mărturie că oamenii au fost înzestrați cu simțul artistic.

Hobeanu Gheorghe
Cl. a X-a
Liceul "N. Bălcescu"
Craiova

SUS PE TIMPA

După vizita noastră la Biserica Neagră, ne-am încumetat să urcăm pe culmea ce se ridică trufașă și mândră în partea de sud a orașului, ca o pavăză naturală în fața localității. Pe poteci dispuse mai mult în serpentine, dat fiind faptul că panta este abruptă și presărată cu multe rîpi inaccesibile, pornim spre înălțimea ce se numește Tîmpa. Urcăm mai întîi pînă la prima terasă a pantei, unde odihnim și unde stabilim ca unii elevi să rămînă aci, fiind vorba de un efort care le depășește forța ; sînt "cei mici", care rămîn locului și ne urmăresc cu jîind pe cei care ne continuăm drumul.

După o oră și jumătate, ajungem sus, pe culmea cea mai înaltă a Tîmpei și în fața noastră se deschide o panoramă încîntătoare nu numai prin frumusețile care desfată privirile noastre, dar și prin marea variație a acestor frumuseți : Tara Bîrsei, depresiune bine cunoscută de la lecțiile de geografie, se desfășoară cu toată bogăția ei naturală și industrială, cît cuprinzi cu ochii. Un asemenea tablou cred că nu se întîlnește în altă parte, căci este vast și felurit : orașul Săcele se pierde în zarea de răsărit-miazăzi și ne amintește ospitalitatea din noaptea trecută cu care am fost primiți la internatul școlii de la "Electroprecizia".

O alee de plopî duce la "Steagul Roșu", vestita uzină de autocamioane, alee care ne conduce privirile pînă în oraș ; la răsărit gara nouă a Brașovului, gară despre care am aflat că este cea mai frumoasă din țara noastră, de la care spre răsărit și nord deosebim uzinele "Tractorul" și marele stadion ce-i poartă numele. Spre răsărit și miazănoapte, limitat de un arc puternic al munților, orizontul decorează în fața noastră marginile depresiunii, un platou frumos, fără prea multe frămîntări, dovadă a fertilității solului.

În partea opusă a oraşului, faţă de locul în care eram aşezaţi, pe o pantă dulce, urcă şoseaua spre Poiana Braşov, staţiune de renume mondial. Privirile ni se opresc pe Postăvaru, înălţime a Bucegilor, care străjuieşte cu grijă toată panoramică aşezare vizitată atât iarna cât şi vara de numeroşi turişti.

De sus de pe Tîmpa, privirile noastre cad asupra oraşului pe care repede îl caracterizăm ca pe o localitate cu oameni harnici şi întreprinzători din toate timpurile. Sîntem martorii unei dezvoltări de lungă durată, căci la Braşov îşi dă întâlnire trecutul istoric cu prezentul modern, alături de monumente de artă şi clădiri reprezentative se ridică uzine moderne şi clădiri confortabile, care toate acestea la un loc se profilează pe un fond al măreţiei şi bogăţiei naturale în care predomină brazi vechi. Astfel arată Braşovul de astăzi.

Drăghici Ion

Cl. a V-a

L A S I B I U

Am poposit în oraşul de pe malul Cibinului în seara zilei de a treia a plecării noastre de acasă. Obiectivele vizitate au fost : Turnul Oraşului, muzeul Brukenthal şi Dumbrava.

Ne-am amintit că Sibiul este un însemnat centru industrial şi cultural al ţării noastre, iar principalele sale ramuri industriale sînt : industria constructoare de maşini şi de prelucrare a metalelor (uzinele : "Independenţa", "Metalurgica", "Elastic", "Balanţa"), industria textilă şi a tricotajelor ("Libertatea", "Mă-tasea Roşie", "Dumbrava" etc.), de prelucrare a lemnului (întreprinderea "Republica"), industria alimentară, poligrafică etc., nod feroviar, aeroport.

Istoric : Pe locul actualului oraş, începînd din epoca fierului, a existat o aşezare rurală, locuită de agricultori şi păstori, cunoscută din timpul stăpînirii romanilor în Dacia. Prin secolul al XII-lea, au fost aduşi, peste populaţia băştinaşă, coloniştii germani. În evul mediu, oraşul a cunoscut o însemnată dezvoltare meşteşugărească şi comercială, întreţinînd legături neîntreprupte cu Țara Românească şi cu Moldova, unde negustorii sibieni îşi

desfăceau cea mai mare parte a mărfurilor lor. Aceste lucruri le-am văzut dovedite de obiectele adunate și păstrate cu grijă în Turnul sfatului, construit în secolul al XV-lea : acte vechi, arme, monede, obiecte de podoabă, veșminte militare etc.

La muzeul Brukenthal, important edificiu în stil baroc construit în secolul al XVIII-lea, am vizitat complexul muzeistic. Nu mică ne-a fost supărarea că n-am putut vizita și galeria tablourilor celebre de la acest muzeu, deoarece încăperile acestei secții se aflau în reparație. Am văzut și aici diferite obiecte care dovedesc cultură și priceperea oamenilor, munca lor de-a lungul veacurilor, dar ceea ce ne-a impresionat în chip deosebit a fost roata cu care au fost martirizați Horia și Cloșca în februarie 1785. În fața acestui obiect s-a desfășurat înaintea ochilor o întreagă istorie a poporului nostru, cu lupta sa milenară și în inimile noastre am simțit înflorind iubirea de patrie, dragostea față de harnicul și talentatul nostru popor, care a creat cu mâinile sale bunuri de preț, ce merită a fi admirate.

La Dumbrava Sibiului, a fost ocazia unei lecții de zoologie, căci animalele existente aci ne-au oferit la mulți dintre noi prilejul întâlnirii cu speciile învățate la școală : leul, vulpea, vulpea argintie, cerbul, lupul, porcul spinos, sînt animale pe care le-am privit aproape și pe care nu le vom uita niciodată, dar ce ne-a amuzat în mod deosebit a fost întâlnirea cu maimuțele. Erau într-o cușcă trei maimuțe mici, sprintene ca niște veverițe și cu sclipiri de inteligență care dovedesc că se înrudesc cu omul. Am rămas mult timp în fața acestor mici animale gîndindu-ne la evoluția cunoscută, de la maimuță la om. O plimbare cu bărcile pe lac a încheiat frumos vizita în orașul Sibiu, de unde ne-am îndreptat spre trecătoarea Turnu Roșu.

Manda Elena

Cl.a VII-a

CENTRUL DE DOCUMENTARE AGRICOLĂ

Bd. Mărăști 61, București I

Telefon: 18.35.10, Telex 394

Telefon bibliotecă: 17.41.35